

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Харківський національний медичний університет

**СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА,
ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я
ТА ОСНОВИ ДОКАЗОВОЇ МЕДИЦИНИ**

*Методичні вказівки для самостійної роботи студентів
другого (магістерського) рівня вищої освіти,
освітня кваліфікація «Магістр стоматології»,
професійна кваліфікація «Лікар-стоматолог»,
галузь знань 22 «Охорона здоров'я»,
спеціальність 221 «Стоматологія»*

Затверджено
Вченою радою ХНМУ.
Протокол № 4 від 18.06.2020.

Харків
ХНМУ
2020

Соціальна медицина, громадське здоров'я та основи доказової медицини : метод. вказ. для самот. роботи студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти, освітня кваліфікація «Магістр стоматології», професійна кваліфікація «Лікар-стоматолог», галузь знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальність 221 «Стоматологія»: / упоряд. В. А. Огнєв, К. М. Сокол, І. А. Чухно та ін. – Харків : ХНМУ, 2020. – 76 с.

Упорядники В. А. Огнєв
К. М. Сокол
І. А. Чухно
С. Г. Усенко
М. І. Ковтун
Н. М. Удовиченко.
Я. С. Белевцова
І. І. Черненко
К. Г. Помогайбо
Д. Ю. Дончак

Харківський національний медичний університет
Кафедра громадського здоров'я та управління охороною здоров'я

**СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА,
ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я
ТА ОСНОВИ ДОКАЗОВОЇ МЕДИЦИНИ**

*Методичні вказівки
для самостійної роботи студентів
другого (магістерського) рівня вищої освіти*

Освітня кваліфікація «Магістр стоматології»
Професійна кваліфікація «Лікар-стоматолог»

Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність 221 «Стоматологія»

Студент _____

Факультет – стоматологічний

Курс – 3-й

Група _____

Методичні рекомендації складені на допомогу студентам для виконання самостійної роботи з предмету "Соціальна медицина, громадське здоров'я та основи доказової медицини". Методичні рекомендації відповідають програмі навчання студентів стоматологічного факультету вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації. До них включені всі теми з дисципліни, що виносяться на практичні заняття, кожна з яких має такий зміст:

- мета заняття;
- перелік необхідних для засвоєння дисципліни знань і умінь;
- список рекомендованої літератури;
- індивідуальні завдання для самостійної роботи;

Виконання самостійної роботи в повному обсязі є обов'язковою умовою навчальної програми.

Практичні заняття проводяться відповідно до розкладу університету. Починаються вони з оголошення теми, перевірки базового рівня знань студентів за допомогою тестових завдань. Потім викладач розпочинає розгляд теми та тестових завдань. Закріплення вивченого матеріалу проводиться шляхом виконання індивідуальної самостійної роботи.

Вивчення соціальної медицини, громадського здоров'я та основ доказової медицини передбачено на 3-му курсі, при цьому виділяється 45 навчальних годин, з них практичні заняття – 24 год, лекції – 6 год і самостійна робота студентів – 15.

У процесі освоєння матеріалу з дисципліни кафедра проводить 2 атестаційних заняття і підсумковий контроль з використанням програмованих методів навчання.

Не атестованими вважаються студенти, які мають невідпрацьовані пропущені лекції, практичні заняття, незадовільні оцінки, а також ті, які не виконали індивідуальні практичні завдання, не склали тестовий контроль з мінімальним рівнем знань (60 % правильних відповідей) і атестаційні види контролю знань.

Диференційований залік є кінцевим результатом базового комплексного навчання студента на кафедрі, при цьому враховується поточна успішність, результати атестаційних та підсумкових занять, результати комп'ютерного тестування і виконання індивідуальних самостійних робіт.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ заняття	№ теми	Тема заняття	Бал	Стор.
		Перелік обов'язкових практичних навичок		
Розділ 1 (Біостатистика)				
1	1	Соціальна медицина та громадське здоров'я як наука і предмет викладання. Доказова медицина і її значення для охорони здоров'я	СР С	9
	2	Основи медичної статистики (доказової медицини). Дизайн і організація статистичного дослідження, його етапи		10
2	3	Відносні величини, графічне зображення статистичних даних		14
3	4	Варіаційні ряди, методика їх побудови. Середні величини, різноманітність ознаки, методика їх обчислення		19
4	5	Методи оцінки достовірності результатів статистичного дослідження. Параметричні і непараметричні критерії оцінки достовірності отриманих результатів		22
5.	6	Метод стандартизації. Кореляційно-регресійний аналіз		26
Розділ 2 (Громадське здоров'я)				
6	7	Здоров'я населення. Фактори, які впливають на здоров'я		29
	8	Методика обчислення та оцінка демографічних показників, у тому числі показника немовлячої смертності		30
7	9	Методика вивчення захворюваності населення. Обчислення і оцінка показників окремих видів захворюваності		34
Розділ 3 (Організація охорони здоров'я)				
8	10	Організація надання первинної медико-санітарної допомоги населенню на засадах сімейної медицини		41
9	11	Організація надання вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) лікувально-профілактичної допомоги населенню		43
10	12	Організація роботи закладів екстреної (швидкої) медичної допомоги та аналіз їх діяльності		46
11	13	Система охорони материнства і дитинства. Організація акушерсько-гінекологічної допомоги та медична допомога дітям		49
12	14	Організація стоматологічної допомоги населенню. Аналіз діяльності лікаря-стоматолога та стоматологічної поліклініки		55
13	15	Організація і методика проведення медико-соціальної експертизи тимчасової та стійкої втрати працездатності		61
14	16	Промоція стоматологічного здоров'я. Доказова профілактика стоматологічних захворювань		66
15	Підсумковий контроль			

Результати успішності студента

П. І. Б. студента _____ курс ____ група ____ ф-т ____			
Вид контролю	К-ть балів	Дата	Підпис

Програма вивчення навчальної дисципліни «Соціальна медицина, громадське здоров'я та основи доказової медицини» складена відповідно до проекту стандарту вищої освіти України (далі – Стандарт) підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти, галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 221 «Стоматологія», обговореного на XIII Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Актуальні питання якості медичної освіти» (12–13 травня 2016 року, м. Тернопіль) і зразкового навчального плану підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» у вищих навчальних закладах МОЗ України за спеціальністю 221 «Стоматологія» освітньої кваліфікації «Магістр стоматології», професійної кваліфікації «Лікар-стоматолог», затвердженого МОЗ України 26.07. 2016.

Опис навчальної дисципліни (анотація). Навчальна дисципліна «Соціальна медицина, громадське здоров'я та основи доказової медицини» передбачає оволодіння знаннями з таких напрямків:

- *біостатистика*, яка передбачає визначення і аналіз основних біостатистичних показників і критеріїв на принципах доказової медицини;
- *статистика здоров'я населення* на основі аналізу комплексу медичних показників: демографічних, захворюваності, інвалідності, фізичного розвитку, а також статистики стоматологічного здоров'я;
- *організація охорони здоров'я* – діяльність системи щодо забезпечення збереження, зміцнення і відновлення здоров'я населення, у тому числі організації стоматологічної допомоги.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сучасні принципи доказової медицини, теоретичні та методичні основи біостатистики, а також закономірності популяційного здоров'я та система його охорони, включаючи стоматологічне здоров'я, його просування та організацію стоматологічної допомоги населенню.

Міждисциплінарні зв'язки. «Соціальна медицина, громадське здоров'я та основи доказової медицини» як навчальна дисципліна:

- ґрунтується на вивченні студентами навчальних дисциплін: історії медицини, інформатики, етики, гігієни та екології, епідеміології, соціології та медичної соціології, основ економічних теорій;
- закладає основи вивчення організації лікувально-діагностичного процесу, а також оцінки його обсягу та якості при вивченні клінічних дисциплін;
- забезпечує вивчення правових і організаційних основ охорони здоров'я;
- сприяє формуванню профілактичного напрямку діяльності майбутніх лікарів з урахуванням можливого впливу на здоров'я населення чинників різного походження, оцінки ризику при розробці комплексних медико-соціальних заходів у взаємодії із системою громадського здоров'я.

1. Мета і завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою вивчення навчальної дисципліни «Соціальна медицина, громадське здоров'я та основи доказової медицини» є оволодіння необхідними знаннями, навичками і набуття компетенцій з дослідження, аналізу та оцінки показників здоров'я населення, організації, ресурсного забезпечення та діяльності системи охорони здоров'я, розробки з позицій доказової медицини рекомендацій щодо попередження і усунення шкідливого впливу факторів і вдосконалення організації медичної допомоги населенню, у тому числі стоматологічної.

1.2. Основними завданнями навчальної дисципліни «Соціальна медицина, громадське здоров'я та основи доказової медицини» є:

- засвоєння основних понять і концепції доказової медицини та біостатистики;
- засвоєння закономірностей формування і методики оцінки показників здоров'я населення, у тому числі стоматологічного, впливу на нього медико-соціальних, економічних, екологічних чинників, умов і способу життя;

– засвоєння теоретичних основ і методів оцінки системи охорони здоров'я, організації різних видів медичної допомоги, у тому числі стоматологічної, забезпечення її доступності та якості;

– засвоєння основ, напрямів, завдань системи громадського здоров'я, її функцій, структури;

– формування знань з наукового обґрунтування рекомендацій щодо попередження та усунення несприятливих соціально-економічних і екологічних факторів і умов, що впливають на здоров'я населення;

– засвоєння принципів обґрунтування оздоровчих заходів для підвищення рівня здоров'я населення, популяризації стоматологічного здоров'я;

– засвоєння принципів розробки заходів щодо підвищення якості медичної допомоги, у тому числі стоматологічної.

1.3. Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна.

Відповідно до вимог стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами **компетенцій**:

• *Інтегральні:*

Здатність вирішувати типові та складні спеціалізовані завдання і практичні проблеми в професійній діяльності лікаря-стоматолога, або в процесі навчання, передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

• *Загальні:*

– Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

– Знання та розуміння предметної галузі і розуміння професії.

– Здатність до здійснення саморегуляції і ведення здорового способу життя, здатність до адаптації і дій у новій ситуації.

– Здатність до вибору стратегії спілкування; здатність працювати в команді; навички міжособистісної взаємодії.

– Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

– Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу, здатність вчитися і бути сучасно навченим.

– Здатність оцінювати і забезпечувати якість виконуваних робіт.

– Визначеність і наполегливість стосовно поставлених завдань і взятих обов'язків.

– Здатність діяти соціально відповідально і суспільно свідомо.

• *Спеціальні (професійні, предметні):*

– Здатність до оцінки основних показників здоров'я населення.

– Здатність до оцінювання впливу соціально-економічних і біологічних детермінант на здоров'я, їх тенденцій у розрізі різних груп населення, визначення ризику.

– Здатність застосовувати основні поняття та концепції доказової медицини та біостатистики при плануванні, проведенні та інтерпретації результатів досліджень.

– Здатність до організації надання та інтеграції медичної допомоги населенню, у тому числі стоматологічної.

– Здатність до проведення заходів щодо забезпечення якості та безпеки стоматологічної медичної допомоги.

– Здатність до планування і проведення заходів профілактики хвороб серед населення, у тому числі стоматологічних захворювань.

– Здатність до проведення аналізу діяльності лікаря, підрозділів, закладів охорони здоров'я.

– Здатність до проведення експертизи працездатності.

– Здатність до обробки державної, соціальної та медичної інформації.

– Здатність визначати пріоритети у сфері охорони здоров'я, проводити оцінку потреб, розробляти і впроваджувати засновані на доказах стратегії і пропонувати науково обґрунтовані заходи

Результати навчання

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна.

– отримання знань, навичок і набуття компетенцій з оцінки стану здоров'я населення, у тому числі стоматологічного, і його детермінант, а також розробки і впровадження профілактичних заходів, спрямованих на збереження, зміцнення здоров'я та соціального благополуччя населення;

– отримання знань і навичок з організації медичної допомоги, у тому числі стоматологічної, оцінки діяльності лікаря-стоматолога, підрозділів або установ, які надають стоматологічну допомогу; виявлення та усунення негативних факторів впливу на їх роботу, а також розробки заходів щодо поліпшення діяльності лікаря і закладу охорони здоров'я

Результати навчання для дисципліни:

– Аналізувати та оцінювати стан здоров'я населення, у тому числі стоматологічний.

– Аналізувати та оцінювати державну, соціальну та медичну інформацію з використанням стандартних підходів і комп'ютерних інформаційних технологій.

– Визначати пріоритети суспільного здоров'я, проводити оцінку потреб, пропонувати науково обґрунтовані заходи і розробляти відповідні стратегії.

– Оцінювати вплив несприятливих факторів на стан здоров'я населення, у тому числі на стоматологічне здоров'я (індивідуальне, сімейне, популяційне) в умовах закладів охорони здоров'я за стандартними методиками.

– Організовувати надання медичних послуг, забезпечувати контроль за якістю послуг, що надаються на належному рівні.

– Здійснювати адвокацію, комунікацію і соціальну мобілізацію у сфері громадського здоров'я з використанням різних каналів і технік комунікації.

– Планувати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання їх розповсюдження.

– Формувати цілі і визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних і особистих потреб.

– Усвідомлювати і керуватися у своїй діяльності цивільними правами, свободами і обов'язками, підвищувати загальноосвітній рівень.

ТЕМА 1. СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА, ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я ТА ОСНОВИ ДОКАЗОВОЇ МЕДИЦИНИ

Мета заняття. Ознайомлення студентів з предметом соціальна медицина, громадське здоров'я та основи доказової медицини.

У результаті вивчення теми студент повинен:

Знати:

Визначення соціальної медицини та громадського здоров'я як науки, що вивчає закономірності громадського здоров'я та систему його охорони. Історію розвитку і методи соціальної медицини: статистичні, демографічні, історичні, експериментальні, епідеміологічні, економічні, соціологічні, методи експертних оцінок, моделювання, прогнозування. Значення соціальної медицини для формування охорони здоров'я. Теорію і практику доказової медицини, основні принципи доказової медицини. Поняття про клінічну епідеміологію. Класифікацію епідеміологічних досліджень. Визначення доказової медицини і якість проведення клінічних досліджень. Біостатистику як основну складову системи доказової медицини. Основні етапи розвитку біостатистики.

Вміти:

Працювати з нормативно-правовими документами та використовувати їх у практичній діяльності лікаря.

Рекомендована література

1. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я / за заг. ред. Ю. В. Вороненка, В. Ф. Москаленка. – Тернопіль : Укрмедкнига. 2000. – С. 3–22.
2. Социальная гигиена и организация здравоохранения / под ред. Н. Ф. Серенко, В. В. Ермакова. – Москва : Медицина, 1984. – С. 5–66.
3. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я : підручник / за ред. Н. І. Кольцової, О. З. Децік. – 2-е вид., перероб. і доп. – Івано-Франківськ, 1999. – С. 4–6.
4. Социальная медицина и организация здравоохранения: метод. указ. для студентов к практ. занятию по теме «Социальная медицина и организация здравоохранения, как наука и предмет преподавания» для подготовки студентов дневной формы обучения по специальности 7.12010001 «Лечебное дело», 7.12010002 «Педиатрия», 7.12010003 «Медико-профилактическое дело», 7.12010005 «Стоматология» / сост. В. А. Огнев, Н. А. Галичева, К. М. Сокол. – Харьков : ХНМУ, 2016. – 15 с.
5. Тестові завдання з соціальної медицини, організації охорони здоров'я та біостатистики : навч. посібник для студентів мед. ф-тів / за ред. В. А. Огнева. – Харків : Майдан, 2005. – С. 9–12.
6. Лекционный курс кафедры.

ДЛЯ НОТАТОК

Дата виконання роботи _____ Підпис викладача _____

ТЕМА 2. ОСНОВИ МЕДИЧНОЇ СТАТИСТИКИ (ДОКАЗОВОЇ МЕДИЦИНИ). ДИЗАЙН ОРГАНІЗАЦІЇ СТАТИСТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ, ЙОГО ЕТАПИ

Мета заняття. Ознайомитися зі змістом поняття «Медична статистика», вивчити методику проведення статистичного дослідження, його етапи.

В результаті вивчення теми студент повинен:

Знати:

Організацію та етапи статистичного дослідження. Програму статистичного дослідження. Мету і план статистичного дослідження. Джерела статистичної інформації. Методи статистичних досліджень за часом і рівнем охоплення. Методи збору статистичної інформації. Поняття про вибіркове дослідження. Об'єкт і одиницю спостереження. Види угруповань. Види, правила побудови та заповнення статистичних таблиць. Методи безпосередньої реєстрації, вкопіювання і опитування. Види опитувальників і методика їх складання. Види питань.

Вміти:

Формулювати мету і завдання дослідження, розробляти план і програму, проводити збір статистичного матеріалу, його розробку, зведення та аналіз.

Рекомендована література

1. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я / за заг. ред. Ю. В. Вороненка, В. Ф. Москаленка. – Тернопіль : Укрмедкнига. 2000. – С. 23–43.
 2. Социальная гигиена и организация здравоохранения / под ред. Н. Ф. Серенко, В. В. Ермакова. – Москва : Медицина, 1984. – С. 102–112; 168–184.
 3. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я : підручник / за ред. Н. І. Кольцової, О. З. Децік. – 2-е вид., перероб. і доп. – Івано-Франківськ, 1999. – С. 7–18.
 4. Социальная медицина и организация здравоохранения (биостатистика) : метод. указ. для студентов к практ. занятию по теме «История становления и развития биостатистики как самостоятельной науки» для подготовки студентов по специальности 7.12010001 «Лечебное дело», 7.12010002, «Педиатрия», 7.12010003 «Медико-профилактическое дело», 7.12010005 «Стоматология» / сост. В. А. Огнев, А. А. Подпрядова, И. А. Чухно. – Харьков : ХНМУ, 2016. – 20 с.
 5. Социальная медицина и организация здравоохранения (биостатистика) : метод. указ. для студентов к практ. занятию по теме «Методические основы биостатистики и ее роль для системы здравоохранения» для подготовки студентов по специальности 7.12010001 «Лечебное дело», 7.12010002 «Педиатрия», 7.12010003 «Медико-профилактическое дело», 7.12010005 «Стоматология» / сост. В. А. Огнев, П. О. Трегуб, И. А. Чухно. – Харьков : ХНМУ, 2016. – 18 с.
 6. Социальная медицина и организация здравоохранения (биостатистика): метод. указ. для студентов к практ. занятию по теме «Организация и проведение статистического исследования, его этапы» для подготовки студентов по специальности 7.12010001 «Лечебное дело», 7.12010002, «Педиатрия», 7.12010003 «Медико-профилактическое дело», 7.12010005 «Стоматология» / сост. В. А. Огнев, П. О. Трегуб, И. А. Чухно. – Харьков : ХНМУ, 2016. – 22 с.
 7. Социальная медицина и организация здравоохранения (биостатистика) : метод. указ. для студентов к практическому занятию по теме «Роль анамнестических технологий в получении первичной информации в статистическом исследовании» для подготовки студентов по специальности 7.12010001 «Лечебное дело», 7.12010002 «Педиатрия», 7.12010003 «Медико-профилактическое дело», 7.12010005 «Стоматология» / сост. Л. И. Чумак, В. А. Огнев, И. А. Чухно. – Харьков : ХНМУ, 2016. – 20 с.
 8. Тестові завдання з соціальної медицини, організації охорони здоров'я та біостатистики : навч. посібник для студентів мед. ф-тів / за ред. В. А. Огнева. – Харків : Майдан, 2005. – С. 13–26.
7. Лекционный курс кафедры.

Самостійна робота

Посібник із соціальної медицини та організації охорони здоров'я / за ред. Ю. В. Вороненка. – Київ : Здоров'я, 2002. – 360 с.

Завдання 1 (в посібнику завдання 2, стор. 7)

Кожен студент отримує набір заповнених облікових документів лікувально-профілактичних установ – 25 шт. (талони амбулаторного пацієнта, статистичні талони для реєстрації уточнених діагнозів, статистичні карти пацієнта, який вибув зі стаціонару та ін.). За даними цих документів необхідно:

1. Сформулювати мету і завдання дослідження.
2. Розробити план і програму дослідження.
3. Скласти макети статистичних таблиць.
4. Виконати 3-й етап статистичного дослідження:
 - провести контроль зібраного матеріалу з метою виключення з масиву зіпсованих або незаповнених облікових карток;
 - провести шифровку облікових ознак (стать, вік, нозологічна форма, випадок звернення);
 - виконати розкладку і підрахунок статистичного матеріалу за ознаками;
 - провести зведення статистичного матеріалу в макети таблиць (заповнити макет групової і комбінаційної таблиці).

При виконанні роботи необхідно користуватися класифікацією за віком для загальних потреб (за МКХ-10) – стор. посібника 7.

Рішення:

Мета дослідження:

Завдання дослідження:

1. _____

2. _____

3. _____

План дослідження:

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

Програма дослідження:

1-а частина – програма збору:

1. _____

2. _____

3. _____

2-а частина – програма розробки:

1. _____

2. _____

3-я частина – програма аналізу:

1. _____

2. _____

3. _____

Макети таблиць (закінчити складання):

Проста таблиця (для однієї ознаки, що враховується):

Діагноз		Всього

Групова таблиця:

Діагноз		Всього

Комбінаційна таблиця:

Діагноз		Всього

ДЛЯ НОТАТОК

Дата виконання роботи _____ Підпис викладача _____

ТЕМА 3. ВІДНОСНІ ВЕЛИЧИНИ, ГРАФІЧНЕ ЗОБРАЖЕННЯ СТАТИСТИЧНИХ ДАНИХ

Мета заняття. Засвоїти визначення всіх видів відносних показників і правила побудови графічних зображень.

У результаті вивчення теми студент повинен:

Знати:

Відносні величини (інтенсивні, екстенсивні, наочності, співвідношення): визначення, методику обчислення, значення і застосування в діяльності лікаря-стоматолога. Графічні зображення медико-біологічних даних.

Вміти:

Розраховувати інтенсивний, екстенсивний показник, показник співвідношення і наочності, застосовувати їх у практичній діяльності.

Рекомендована література

1. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я / за заг. ред. Ю. В. Вороненка, В. Ф. Москаленка. – Тернопіль : Укрмедкнига. 2000. – С. 43–52.
2. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я : підручник / за ред. Н. І. Кольцової, О. З. Децік – 2-е вид., перероб. і доп. – Івано-Франківськ, 1999. – С. 18–23; 27–30.
3. Социальная гигиена и организация здравоохранения / под ред. Н. Ф. Серенко, В. В. Ермакова. – Москва : Медицина, 1984. – С. 112–122; 168–184.
4. Посібник із соціальної медицини та організації охорони здоров'я / за ред. Ю. В. Вороненка. – Київ : Здоров'я, 2002. – С.11–22.
5. Социальная медицина и организация здравоохранения (биостатистика) : метод. указ. для студентов к практ. занятию по теме «Относительные величины и методика их определения» для подготовки студентов по специальности 7.12010001 «Лечебное дело», 7.12010002 «Педиатрия», 7.12010003 «Медико-профилактическое дело», 7.12010005 «Стоматология» / сост. В. А. Огнев, Е. Г. Помогайбо, И. А. Чухно. – Харьков : ХНМУ, 2016. – 26 с.
6. Социальная медицина и организация здравоохранения (биостатистика) : метод. указ. для студентов к практ. занятию по теме «Графические методы статистического анализа» для подготовки студентов по специальности 7.12010001 «Лечебное дело», 7.12010002 «Педиатрия», 7.12010003 «Медико-профилактическое дело», 7.12010005 «Стоматология» / сост. В. А. Огнев, Я. И. Головки, И. А. Чухно. – Харьков : ХНМУ, 2015. – 19 с.
7. Тестові завдання з соціальної медицини, організації охорони здоров'я та біостатистики : навч. посібник для студентів мед. ф-тів / за ред. В. А. Огнева. – Харків : Майдан, 2005. – С. 27–39.
8. Лекционный курс кафедры.

Самостійна робота

Завдання 1

За даними, наведеними в додатку 1 (дані внести в табл. 3.1), обчислити і графічно зобразити відповідні відносні показники (інтенсивні, екстенсивні, співвідношення і наочності) по одній із запропонованих областей. Отримані результати проаналізуйте і зробіть висновок.

Варіант (Область) _____

Таблиця 3.1.

Показники стану здоров'я і забезпечення медичною допомогою населення _____ області в 2017 році
(дані умовні)

Область	Всього населення	Народилося дітей протягом року	Всього лікарів	Кількість лікарняних ліжок	Кількість померлих	З них за причинами смерті			
						СС захворювання	Онкологічні захворювання	Травми, нещасні випадки і отруєння	Інші

Інтенсивний показник:

$$ІІІ = \frac{\text{абсолютна величина явища, що вивчається}}{\text{середовище в якому це явище відбувається}} \times \text{основа (100, 1000 та ін.)}$$

Досліджуваним явищем можуть бути: хворі, які померли, які народилися, госпіталізовані, які звернулися до поліклініки та ін.

Середовище – кількість населення, особи, що працюють та ін.

Розрахунок показника:

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

2. Графічне зображення динаміки смертності по області _____.

Для цього з додатка 2 перенести в табл. 3.2. відповідні дані, за 2017 рік – проставити розрахункові дані. Зобразити графічно дані, визначивши вид і назву графіка.

Таблиця 3.2

Динаміка смертності населення _____ області за ряд років

Рік	Показник смертності на 1 000 населення
2013	
2014	
2015	
2016	
2017	

Рис.1. _____

Висновок: _____

Екстенсивний показник:

$$ЕП = \frac{\text{частина явища, що вивчається}}{\text{явище в цілому}} \times \text{основа(100)}$$

Частина досліджуваного явища: розподіл хворих, які померли, госпіталізовані та ін. за ознаками, які враховуються (стать, вік, терміни госпіталізації і т.д.)

Явище в цілому: загальна кількість хворих, які померли тощо.

Розрахунок показника:

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

2. Графічне зображення отриманих даних.

Зобразіть графічно отримані дані, визначивши вид і назву графіка.

Рис.2. _____

Висновок: _____

Показник співвідношення:

$$ПС = \frac{\text{абсолютне число 1-го явища}}{\text{абсолютне число 2-го явища}} \times \text{основа}(100, 1000, \text{інше})$$

Співвідношення між явищами, не пов'язаними між собою (кількість лікарняних ліжок, лікарів і т.д. на кількість населення)

Розрахунок показників:

1. _____

2. _____

2. Графічне зображення забезпеченості населення лікарями за ряд років.

Дані, представлені в додатку 3, перенести в табл. 3.3, за 2017 рік – проставити розрахункові дані. Зобразіть графічно отримані дані, визначивши вид і назву графіка.

Таблиця 3.3

Динаміка забезпеченості населення області _____ лікарями

Рік	Забезпеченість лікарями на 10 000 населення
2013	
2014	
2015	
2016	
2017	

Рис.3.

Висновок:

Показники наочності:

$$ПН = \frac{\text{величина однієї з ознак, що вивчається}}{\text{величина ознаки, прийнятої за точку відліку}} \times 1 (100)$$

Представити в показниках наочності рівні смертності в області _____ за ряд років (див. додаток 2). Дані занести в табл. 3.4.

Таблиця 3.4

Динаміка смертності населення області _____ за ряд років

Рік	Рівень смертності	Показник наочності
2013		
2014		
2015		
2016		
2017		

Розрахунок показників:

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

2. Графічне зображення отриманих даних.

Зобразіть графічно отримані дані, визначивши вид і назву графіка.

Висновок:

Рис.4. _____

Висновок: _____

ДЛЯ НОТАТОК

Дата виконання роботи _____ Підпис викладача _____

ТЕМА 4. ВАРІАЦІЙНІ РЯДИ, МЕТОДИКА ЇХ ПОБУДОВИ. СЕРЕДНІ ВЕЛИЧИНИ, РІЗНОМАНІТНІСТЬ ОЗНАКИ, МЕТОДИКА ЇХ ОБЧИСЛЕННЯ

Мета заняття. Засвоїти визначення і правила побудови варіаційного ряду і аналізу середніх величин, різноманітність ознаки і методику їх розрахунку.

У результаті вивчення теми студент повинен:

Знати:

Варіаційні ряди, їх елементи, характеристики та параметри. Середні величини в діяльності лікаря, їх види, практичне значення, методи розрахунку. Поняття варіації, мінливість параметрів сукупності, методи оцінки. Середнє квадратичне відхилення, коефіцієнт варіації. Поняття про закони розподілу, їх види, властивості.

Вміти:

Складати варіаційний ряд. Обчислювати середні арифметичні величини, показники різноманітності ознак і застосовувати їх у практиці лікаря.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я / за заг. ред. Ю.В. Вороненка, В.Ф. Москаленка. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2000. – С. 52–62.
2. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я : підручник/ за ред. Н.І. Кольцової, О.З. Децік – 2-е вид., перероб. і доп. – Івано-Франківськ, 1999. – С. 30–37.
3. Социальная гигиена и организация здравоохранения / под ред. Н.Ф. Серенко, В.В. Ермакова – Москва : Медицина, 1984. – С.160–164.
4. Посібник із соціальної медицини та організації охорони здоров'я / за ред. Ю.В. Вороненка. – Київ : Здоров'я, 2002. – с. 23–32.
5. Социальная медицина и организация здравоохранения (биостатистика) : метод. указ. для студентов к практ. занятию по теме «Средние величины, методика их вычисления» для подготовки студентов по специальности 7.12010001 «Лечебное дело», 7.12010002 «Педиатрия», 7.12010003 «Медико-профилактическое дело», 7.12010005 «Стоматология» / сост. В.А. Огнев, С.Г. Усенко, И.А. Чухно. – Харьков : ХНМУ, 2016. – 15 с.
6. Социальная медицина и организация здравоохранения (биостатистика) : метод. указ. для студентов к практ. занятию по теме «Характеристика вариации изучаемого признака» для подготовки студентов по специальности 7.12010001 «Лечебное дело», 7.12010002 «Педиатрия», 7.12010003 «Медико-профилактическое дело», 7.12010005 «Стоматология» / сост. В.А. Огнев, А.Н. Зинчук, И.А. Чухно. – Харьков : ХНМУ, 2016. – 18 с.
5. Тестові завдання з соціальної медицини, організації охорони здоров'я та біостатистики : навч. посібник для студентів мед. ф-тів / за ред. В.А. Огнева. – Харків: Майдан, 2005. – С. 44–51.
7. Лекционный курс кафедры.

Самостійна робота

Завдання 1

На підставі наведених у *додатку 4* ситуаційних завдань скласти згрупований варіаційний ряд. Відповідно до завдання необхідно визначити назву варіаційного ряду.

Згрупований варіаційний ряд

Варіант завдання _____, ознака, що враховується _____

x	f

Висновок:

Завдання 2

Для виконання самостійної роботи необхідно складений варіаційний ряд перенести в *табл. 4.1*. На підставі даних цього ряду обчислити за середньоарифметичним способом і оцінити параметри, що характеризують варіаційний ряд (методику розрахунку представити у вигляді таблиці):

- середню арифметичну величину (\bar{X});
- середньоквадратичне відхилення (σ);
- коефіцієнт варіації.

Зробити висновок.

Таблиця 4.1.

x	f	xf	d	d ²	fd ²
n	Σ	Σ			Σ

Розрахунок середньої арифметичної величини:

$$\bar{X} = \frac{\sum xf}{n},$$

де \bar{X} – середня арифметична; Σ – знак підсумовування; x – значення варіант; f – (частота) кількість повторень кожної варіанти; n – загальне число спостережень.

Розрахунок середнього квадратичного відхилення (σ):

$$\sigma = \pm \sqrt{\frac{\sum fd^2}{n}},$$

де σ – середньоквадратичне відхилення (сигма); d – відхилення кожної варіанти від середньої арифметичної величини ($x_1 - X$, $x_2 - X$ і т.д.); f – частоти; n – загальне число спостережень.

Розрахунок коефіцієнта варіації:

$$C_v = \frac{\sigma}{X} \times 100\%,$$

де C_v – коефіцієнт варіації;
 σ – середньоквадратичне відхилення;
 X – середня арифметична величина.

Шкала оцінки коефіцієнта варіації:

при $C_v < 10\%$ – слабка різноманітність ознак;
при $C_v = 10\text{--}20\%$ – середня різноманітність;
при $C_v > 20\%$ – сильна різноманітність.

Висновок:

Завдання 3

На основі наведених у посібнику* ситуаційних завдань, с. 24–25 (завдання 5–15), виконати самостійну роботу.

Варіант № _____

Ситуаційне завдання коротко переписати з посібника:

Рішення:

Висновок:

Дата виконання роботи _____ Підпис викладача _____

ТЕМА 5. МЕТОДИ ОЦІНКИ ДОСТОВІРНОСТІ РЕЗУЛЬТАТІВ СТАТИСТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ. ПАРАМЕТРИЧНІ І НЕПАРАМЕТРИЧНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ДОСТОВІРНОСТІ ОТРИМАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Мета заняття. Засвоїти необхідність проведення оцінки достовірності результатів статистичного дослідження і вивчити методiku оцінки достовірності отриманих результатів та їх різниці.

У результаті вивчення теми студент повинен:

Знати:

Методи оцінки ймовірності медико-біологічних досліджень (параметричні). Середню похибку середньої та відносної величини, довірчий інтервал. Оцінку достовірності відмінностей: критерій Стьюдента, методика розрахунку, його оцінка, типові помилки використання.

Поняття про непараметричні методи оцінки достовірності статистичних даних. Взаємопов'язані і незалежні сукупності. Критерій Вілкоксона. Критерій відповідності Хі-квадрат.

Вміти:

Обирати і обчислювати відповідні параметричні і непараметричні критерії для оцінки достовірності різниці результатів статистичного дослідження.

Рекомендована література

1. Біостатистика / за заг. ред. В.Ф. Москаленка. – Київ : Книга плюс, 2009. – С. 116–125.
2. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я / за заг. ред. Ю.В. Вороненка, В.Ф. Москаленка. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2000. – С. 62–72.
3. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я : підручник / За ред. В.Ф. Москаленка, – Київ : Книга плюс, 2010. – С. 54–67.
4. Посібник із соціальної медицини та організації охорони здоров'я / за ред. Ю.В. Вороненка. – Київ : Здоров'я, 2002. – С. 33–58.
5. Социальная медицина и организация здравоохранения (биостатистика): метод. указ. для студентов к практ. занятию по теме «Параметрические методы оценки и анализа статистических гипотез» для подготовки студентов по специальности 7.12010001 «Лечебное дело», 7.12010002 «Педиатрия», 7.12010003 «Медико-профилактическое дело», 7.12010005 «Стоматология» / сост. В.А. Огнев, А.Н. Зинчук, И.А. Чухно. – Харьков : ХНМУ, 2016. – 22 с.
6. Социальная медицина и организация здравоохранения (биостатистика): метод. указ. для студентов к практ. занятию по теме «Непараметрические методы оценки и анализа статистических гипотез» для подготовки студентов по специальности 7.12010001 «Лечебное дело», 7.12010002 «Педиатрия», 7.12010003 «Медико-профилактическое дело», 7.12010005 «Стоматология» / сост. В.А. Огнев, А.Н. Зинчук, И.А. Чухно. – Харьков : ХНМУ, 2016. – 19 с.
7. Тестові завдання з соціальної медицини, організації охорони здоров'я та біостатистики : навч. посібник для студентів мед. ф-тів / за ред. В.А. Огнева. – Харків : Майдан, 2005. – С. 47–61.
8. Лекционный курс кафедры.

Самостійна робота

Завдання 1

Оцінити достовірність результатів статистичних досліджень, використовуючи для цього дані індивідуальних завдань з теми 3 «Відносні величини» і 4 «Середні величини і різноманітність ознаки».

Для цього розрахувати:

- помилку репрезентативності: середню помилку середньої арифметичної величини і середню помилку відносної величини;
- довірчі межі середньої і відносної величини, отриманої при вибірковому дослідженні в генеральній статистичній сукупності, з достовірністю безпомилкового прогнозу не менше 95 %;
- зробити висновок.

Початкові дані:

для середніх величин:

Номер варіанта	Середня величина (X)	Середнє квадратичне відхилення (σ)	Заповнити після розрахунку	
			Середня помилка середньої арифметичної (m_x)	Довірчі межі ($M_{ген}$)

для відносних величин (народжуваність або смертність):

Номер варіанта	Відносна величина (P)	Заповнити після розрахунку	
		Середня помилка відносної величини (m_p)	Довірчі межі ($P_{ген}$)

1. Розраховуємо середню помилку результатів вибіркового дослідження (помилку репрезентативності):

а) середню помилку середньої арифметичної:

$$m_x = \pm \frac{\sigma}{\sqrt{n}} \text{ при } n > 30$$

$$m_x = \pm \frac{\sigma}{\sqrt{n-1}} \text{ при } n < 30,$$

де m_x – середня помилка середньої арифметичної; σ – середньоквадратичне відхилення (сигма);

n – число спостережень.

б) середню помилку відносної величини:

$$m_p = \pm \sqrt{\frac{P \times q}{n}} \text{ при } n > 30$$

$$m_p = \pm \sqrt{\frac{P \times q}{n-1}} \text{ при } n < 30,$$

де m_p – середня помилка відносної величини;

P – відносна величина;

q – різниця між основою і показником (100% – P)

2. Визначаємо довірчі межі:

а) для середньої величини, отриманої при вибіркового дослідженні в генеральній статистичній сукупності, з достовірністю безпомилкового прогнозу не менше 95 %:

$$X_{ген} = X_{вибірк} \pm t m_x,$$

де $X_{ген}$ – середня арифметична величина в генеральній сукупності; $X_{вибірк}$ – середня величина, отримана при вибіркового дослідженні;

t – довірчий критерій (критерій достовірності Стьюдента), його встановлює сам дослідник, враховуючи кількість спостережень (n) і ступінь безпомилкового прогнозу – P (таблиця на стор. 39 посібника);

 m_x – середня помилка середньої арифметичної.

б) для відносної величини, отриманої при вибірковому дослідженні в генеральній статистичній сукупності, з достовірністю безпомилкового прогнозу не менше 95 %:

$$P_{ген} = P_{виб} \pm tm_p,$$

де $P_{ген}$ – відносна величина в генеральній сукупності;

$P_{виб}$ – відносна величина, отримана при вибірковому дослідженні;

t – довірчий критерій (критерій достовірності Стьюдента), який встановлює сам дослідник, враховуючи кількість спостережень (n) і ступінь безпомилкового прогнозу – P ;

m_p – середня помилка відносної величини.

Висновок:

Завдання 2 (у посібнику завдання 1)

На підставі наведених у посібнику* ситуаційних завдань (с. 36–37) провести оцінку достовірності відмінностей результатів статистичного дослідження. Дані представити в таблиці.

Ситуаційне завдання коротко переписати з посібника:

№ вибірки	Середня або відносна величина статистичної сукупності (X або P)	Середня помилка середньої арифметичної або відносної величини (m_x або p)	Критерій достовірності різниці статистичних величин (t)
1			
2			

а) для середніх величин:

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{m_1^2 + m_2^2}},$$

де X_1 та X_2 – середні арифметичні, отримані у двох вибіркових сукупностях;

m_1 m_2 – середні помилки цих величин;

t – коефіцієнт достовірності (критерій Стьюдента).

б) для відносних величин:

$$t = \frac{P_1 - P_2}{\sqrt{m_1^2 + m_2^2}},$$

де P_1 та P_2 – відносні величини, отримані у двох вибіркових сукупностях;

m_1 , m_2 – середні помилки цих величин;

t – коефіцієнт достовірності (критерій Стьюдента).

*Посібник із соціальної медицини та організації охорони здоров'я / за ред. Ю.В. Вороненка. – Київ : Здоров'я, 2002. – 360 с.

Рішення:

Висновок:

Завдання 3 (у посібнику завдання 2)

Посібник із соціальної медицини та організації охорони здоров'я / за ред. Ю.В. Вороненка. – Київ : Здоров'я, 2002. – 360 с.

На підставі ситуаційних завдань, наведених у посібнику (с. 37–39), оцінити достовірність різниці у 2 малих вибірках, використовуючи таблицю значень критерію Стьюдента (t).

Назва таблиці: _____

Область	Кількість спостережень в групах		Величина критерію t	Результат оцінки
	1	2		

Висновок:

Дата виконання роботи _____ Підпис викладача _____

ТЕМА 6. МЕТОД СТАНДАРТИЗАЦІЇ. КОРЕЛЯЦІЙНО-РЕГРЕСІЙНИЙ АНАЛІЗ

Мета заняття. Ознайомитися з можливостями використання стандартизованих показників в практиці охорони здоров'я та вивчити методику їх обчислення. Засвоїти сутність зв'язку між явищами або ознаками і методику її визначення.

У результаті вивчення теми студент повинен:

Знати:

Метод стандартизації. Суть, значення та застосування методу для виявлення впливу різних факторів ризику на показники здоров'я населення і діяльності лікувально-профілактичних закладів. Кореляційно-регресійний аналіз взаємозв'язків факторів і результативних ознак у медичних дослідженнях.

Вміти:

Розраховувати стандартизовані показники, робити висновки, застосовувати в практичній діяльності. Обчислювати коефіцієнт кореляції за методом квадратів і рангів, оцінювати характер, силу зв'язку, її достовірність; застосовувати коефіцієнт кореляції в практичній діяльності.

Рекомендована література

1. Біостатистика / за заг. ред. В.Ф. Москаленка. – Київ : Книга плюс, 2009. – С. 86–90; 116–125.
2. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я / за заг. ред. Ю.В. Вороненка, В.Ф. Москаленка. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2000. – С. 78–87.
3. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я : підручник / за ред. В.Ф. Москаленка, – Київ : Книга плюс, 2010. – С. 67–80.
4. Посібник із соціальної медицини та організації охорони здоров'я / за ред. Ю.В. Вороненка. – Київ : Здоров'я, 2002. – С. 59– 3.
5. Тестові завдання з соціальної медицини, організації охорони здоров'я та біостатистики : навч. посібник для студентів мед. фак-тів / за ред. В.А. Огнєва. – Харків : Майдан, 2005. – С. 66–81.
6. Социальная медицина и организация здравоохранения (биостатистика) : метод. указ. для студентов к практ. занятию по теме «Метод стандартизации и его применение в практическом здравоохранении» для подготовки студентов по специальности 7.12010001 «Лечебное дело», 7.12010002, «Педиатрия» 7.12010003 «Медико-профилактическое дело», 7.12010005 «Стоматология» / сост. В.А. Огнев, А.А. Подпрядова, И.А. Чухно. – Харьков : ХНМУ, 2016. – 18 с.
7. Социальная медицина и организация здравоохранения (биостатистика) : метод. указ. для студентов к практ. занятию по теме «Анализ взаимосвязи между исследуемыми параметрами статистических совокупностей» для подготовки студентов по специальности 7.12010001 «Лечебное дело», 7.12010002 «Педиатрия», 7.12010003 «Медико-профилактическое дело», 7.12010005 «Стоматология» / сост. В.А. Огнев, А.Н. Зинчук, И.А. Чухно. – Харьков : ХНМУ, 2016. – 22 с.
8. Лекционный курс кафедры.

Самостійна робота:

Посібник із соціальної медицини та організації охорони здоров'я / за ред. Ю.В. Вороненка. – Київ : Здоров'я, 2002. – 360 с.

Завдання 1

На підставі наведених у посібнику ситуаційних завдань (с. 83–86) визначити і оцінити коефіцієнт рангової кореляції. Зробити висновок. Результати представити у вигляді таблиці.

Ситуаційне завдання № _____

x	y	Порядковий номер ознаки (рангів)		Різниця рангів d (x - y)	Квадрат різниці рангів
		x	y		
					Σd ²

Розрахунок коефіцієнта рангової кореляції (Спірмена):

$$\rho = 1 - \frac{6\Sigma d^2}{n(n^2 - 1)},$$

де X та Y – явища, між якими визначається зв'язок;

ρ – коефіцієнт рангової кореляції;

d² – різниця рангів у квадраті;

n – кількість досліджуваних пар.

Оцінюємо достовірність коефіцієнта рангової кореляції (КРК):

а) визначаємо середню помилку КРК:

$$m_{\rho} = \sqrt{\frac{1 - \rho^2}{n - 2}}, \quad \text{при } n < 30$$

$$m_{\rho} = \frac{1 - \rho^2}{\sqrt{n}}, \quad \text{при } n > 30,$$

де m_ρ – середня помилка коефіцієнта рангової кореляції;

ρ – коефіцієнт рангової кореляції в квадраті;

n – кількість досліджуваних пар

б) визначаємо критерій достовірності (критерій Стьюдента – t):

$$t = \frac{\rho}{m_{\rho}},$$

де t – критерій достовірності (критерій Стьюдента);

ρ – коефіцієнт рангової кореляції;

m_ρ – помилка коефіцієнта рангової кореляції.

в) оцінюємо критерій достовірності за таблицею значень критерію Стьюдента (с. 39 посібника):

У разі необхідності обчислення коефіцієнта лінійної кореляції (Пірсона) застосовують наступну формулу:

$$r_{xy} = \frac{\sum dx \cdot dy}{\sqrt{\sum d_x^2 \cdot \sum d_y^2}},$$

де x та y – явища, між якими визначається зв'язок;

d_x d_y – відхилення кожного значення x і y від відповідних середніх арифметичних (X_x та X_y).

Визначаємо помилку коефіцієнта лінійної кореляції:

$$m_r = \sqrt{\frac{1-r^2}{n-2}}, \quad \text{при } n < 30$$

$$m_r = \frac{1-r^2}{\sqrt{n}}, \quad \text{при } n > 30$$

де m_r – середня помилка коефіцієнта лінійної кореляції;

r^2 – коефіцієнт лінійної кореляції в квадраті;

n – кількість досліджуваних пар.

Визначаємо критерій достовірності (критерій Стьюдента – t):

$$t = \frac{r}{m_r},$$

де t – критерій достовірності (критерій Стьюдента);

r – коефіцієнт лінійної кореляції;

m_r – помилка коефіцієнта лінійної кореляції.

Коефіцієнт регресії показує, на яку величину в середньому зміниться другий параметр при зміні першого на певну одиницю виміру. Він пов'язаний з коефіцієнтом кореляції і обчислюється за такою формулою:

$$R_{x/y} = r_{x/y} \cdot \frac{\delta_y}{\delta_x},$$

де $R_{x/y}$ – коефіцієнт регресії ознаки x по y ;

$r_{x/y}$ – коефіцієнт кореляції;

σ_x – середнє квадратичне відхилення ознаки x ;

σ_y – середнє квадратичне відхилення ознаки y .

Дата виконання роботи _____ Підпис викладача _____

ТЕМА 7. ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ. ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА ЗДОРОВ'Я

Мета заняття. Ознайомитися з поняттям «Здоров'я» і факторами, що впливають на здоров'я.

У результаті вивчення теми студент повинен:

Знати:

Цільові підходи до визначення поняття «здоров'я»: філософський, індивідуальний теоретичний, індивідуальний практичний, популяційний. Здоров'я населення як умовне статистичне поняття, його медичні показники: демографічні (народжуваність, смертність, середня очікувана тривалість життя); фізичного розвитку; захворюваності; інвалідності. Провідні групи чинників, що впливають на показники здоров'я: рівень і спосіб життя людей, стан навколишнього середовища, біологічні фактори, доступність і якість медичної допомоги. Предмет і зміст демографії. Значення демографічних даних для характеристики здоров'я населення і практики охорони здоров'я. Статика і динаміка населення. Перепис населення. Старіння населення, його медико-соціальне значення. Показники народжуваності, загальної смертності, природного приросту. Поняття про середню очікувану тривалість життя. Смертність немовлят (дитяча), її причини та динаміка. Неонатальна смертність, мертвонароджуваність, перинатальна смертність. Поняття про фактори ризику. Показники ризику, методика їх розрахунку і аналізу. Абсолютний, додатковий ризик. Відносний ризик, додатковий популяційний ризик. Відношення шансів.

Вміти:

Обґрунтувати різницю індивідуального здоров'я від популяційного. Оцінювати фактори ризику. Визначати групи здоров'я.

Рекомендована література:

1. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я / за заг. ред. Ю.В. Вороненка, В.Ф. Москаленка. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2000. – С. 95–101.
3. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я : підручник/ за ред. В.Ф. Москаленка, – Київ : Книга плюс, 2010. – С. 80–86.
3. Социальная гигиена и организация здравоохранения / под ред. Н.Ф. Серенко, В.В. Ермакова – Москва : Медицина, 1984. – С. 185.
4. Социальная медицина и организация здравоохранения : метод. указ. для студентов к практ. занятию по теме «Медико-социальные проблемы здоровья населения и методика его изучения» для подготовки студентов дневной формы обучения по специальности 7.12010001 «Лечебное дело», 7.12010002 «Педиатрия», 7.12010003 «Медико-профилактическое дело», 7.12010005 «Стоматология» / сост. В.А. Огнев, Н.А. Галичева, К.М. Сокол. – Харьков : ХНМУ, 2016. – 26 с.
5. Социальная медицина и организация здравоохранения : метод. указ. для студентов к практ. занятию по теме: «Методика изучения факторов риска и их влияние на здоровье населения» для подготовки студентов по специальности 7.12010001 «Лечебное дело», 7.12010002, «Педиатрия» 7.12010003 «Медико-профилактическое дело», 7.12010005 «Стоматология» / сост. В.А. Огнев, Н.А. Галичева, К.М. Сокол. – Харьков : ХНМУ, 2016. – 20 с.
6. Тестові завдання з соціальної медицини, організації охорони здоров'я та біостатистики : навч. посібник для студентів мед. ф-тів / за ред. В.А. Огнева. – Харків : Майдан, 2005. – С. 82–91.
7. Лекционный курс кафедры.

Дата виконання роботи _____ Підпис викладача _____

ТЕМА 8. МЕТОДИКА ОБЧИСЛЕННЯ І ОЦІНКА ДЕМОГРАФІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ (У ТОМУ ЧИСЛІ ПОКАЗНИКІВ ДИТЯЧОЇ СМЕРТНОСТІ)

Мета заняття. Ознайомитися з поняттями «Здоров'я» і факторами, що впливають на здоров'я. Освоїти методики вивчення і оцінки демографічних показників.

У результаті вивчення теми студент повинен:

Знати:

Предмет і зміст демографії. Чисельність і склад населення. Показники народжуваності, загальної смертності, природного приросту: методику розрахунку та аналіз. Поняття про середню очікувану тривалість життя. Документи, які використовуються для вивчення природного руху населення. Показники смертності немовлят (немовлячої): неонатальна, рання неонатальна, постнеонатальної; мертвонародження, перинатальна смертність. Методики визначення показників. Фактори, що впливають на формування рівнів немовлячої смертності.

Обліково-звітну медичну документацію і порядок її заповнення:

1. *Медичне свідоцтво про народження (ф. 103/о).*
2. *Лікарське свідоцтво про смерть (ф. 106/о).*
3. *Фельдшерська довідка про смерть (ф. 106 – 1/о).*
4. *Лікарське свідоцтво про перинатальну смерть (ф. 106 – 2/о – 95) та ін.*

Вміти:

Обчислювати і аналізувати демографічні показники, а також застосовувати їх у практичній діяльності лікаря.

Рекомендована література

1. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я / за заг. ред. Ю.В. Вороненка, В.Ф. Москаленка. – Тернопіль : Укрмедкнига. 2000. – С. 101–133.
3. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я : підручник/ за ред. В.Ф. Москаленка, – Київ : Книга плюс, 2010. – С. 86–103.
3. Социальная гигиена и организация здравоохранения / под ред. Н.Ф. Серенко, В.В. Ермакова – Москва : Медицина, 1984. – С. 185–230.
4. Посібник із соціальної медицини та організації охорони здоров'я / за ред. Ю.В. Вороненка. – Київ: Здоров'я, 2002. – С. 94–102.
5. Социальная медицина и организация здравоохранения : метод. указ. для студентов к практ. занятию по теме «Медико-социальные проблемы демографических процессов: Статика населения» для подготовки студентов по специальности 7.12010001 «Лечебное дело», 7.12010002, «Педиатрия» 7.12010003 «Медико-профилактическое дело», 7.12010005 «Стоматология» : в 3 ч. / сост. В.А. Огнев, А.Н. Мищенко, П.О. Трегуб, И.А. Чухно. – Харьков : ХНМУ, 2016. – Ч. 1. – 20 с.
6. Социальная медицина и организация здравоохранения : метод. указ. для студентов к практ. занятию по теме «Медико-социальные проблемы демографических процессов: Динамика населения (механическое и естественное движение населения – рождаемость, смертность населения, естественный прирост (убыль), средняя продолжительность предстоящей жизни)» для подготовки студентов по специальности 7.12010001 «Лечебное дело», 7.12010002, «Педиатрия» 7.12010003 «Медико-профилактическое дело», 7.12010005 «Стоматология» : в 3 ч. / сост. В.А. Огнев, А.Н. Мищенко, П.О. Трегуб, И.А. Чухно. – Харьков : ХНМУ, 2016. – Ч. 2. – 35 с.
7. Социальная медицина и организация здравоохранения : метод. указ. для студентов к практическому занятию по теме «Медико-социальные проблемы демографических процессов: Динамика населения (естественное движение населения – детская и материнская смертность)» для подготовки студентов по специальности 7.12010001 «Лечебное дело», 7.12010002, «Педиатрия» 7.12010003 «Медико-профилактическое дело», 7.12010005 «Стоматология» : в 3 ч. / сост. В.А. Огнев, П.О. Трегуб, А.Н. Мищенко, И.А. Чухно. – Харьков : ХНМУ, 2016. – Ч. – 326 с.

8. Тестові завдання з соціальної медицини, організації охорони здоров'я та біостатистики : навч. посібник для студентів мед. фак-тів / за ред. В.А. Огнєва. – Харків : Майдан, 2005. – С. 92–108.

9. Лекционный курс кафедры

Самостійна робота

Завдання 1

На підставі наведених у *додатку 5* ситуаційних завдань обчисліть демографічні показники по одній з областей.

Для цього необхідно перенести дані свого варіанту в *табл. 8.1*. Провести розрахунки, занести їх в *табл. 8.2*, провести порівняння і зробити висновки.

Таблиця 8.1

Вихідні дані для розрахунку основних демографічних показників області _____ (2017 р.)

	Всього населення		Діти до 14 років	Населення 50 років і старше	Непрацездатні (діти, пенсіонери)	Народилося живими		Всього померло	Померло на 1-му році життя	
	2015	2016				2015	2016		2015	2016
Вих.										

Продовження таблиці 8.1

Область	2017						
	Кількість жінок у віці 15–49 років	Мертвонароджених	Померло на 1-му тижні життя	Померло на 2–4-му тижні життя	Померло на 1-му місяці життя	Померло на 2–12-му місяцях життя	Померло жінок під час вагітн., пологів, 42 тиж після пологів
Вих.							

Розрахунок показників природного руху

Загальний показник народжуваності:

$$\frac{\text{Кількість дітей, що народилися живими за рік} - \text{_____}}{\text{Середньорічна чисельність населення} - \text{_____}} \times 1000 = \text{_____}$$

Спеціальний показник народжуваності (плодовитість, фертильність):

$$\frac{\text{Кількість дітей, що народилися живими за рік} - \text{_____}}{\text{Кількість жінок у віці 15–49 років} - \text{_____}} \times 1000 = \text{_____}$$

Загальний показник смертності:

$$\frac{\text{Кількість померлих за рік} - \text{_____}}{\text{Середньорічна чисельність населення} - \text{_____}} \times 1000 = \text{_____}$$

Природний приріст населення:

$$\text{Показник народжуваності} \text{ _____} - \text{Показник смертності} \text{ _____} = \text{_____}$$

Показник немовлячої смертності (для розрахунку використовувати формулу «а»):

а)

$$\frac{\text{Кількість померлих дітей у віці до 1-го року} - \text{_____}}{\text{Загальна кількість дітей, які народилися живими за рік} - \text{_____}} \times 1000 = \text{_____} \text{‰}$$

б)

$$\frac{\text{Кількість померлих дітей у віці до 1-го року протягом року}}{\text{2/3 дітей, які народилися живими протягом поточного року + 1/3 дітей, які народилися живими в минулому році}} \times 1000 = \underline{\hspace{2cm}}$$

в) *рекомендовано ВООЗ:*

$$\frac{\text{Кількість померлих дітей у віці до 1 року із покоління поточного року}}{\text{Загальна кількість дітей, народжених живими в поточному році}} +$$
$$+ \frac{\text{Кількість померлих дітей у віці до 1 року із покоління минулого року}}{\text{Загальна кількість дітей, народжених живими в минулому році}} \times 1000 = \underline{\hspace{2cm}}$$

Перинатальна смертність:

$$\frac{\text{Кількість мертвнонароджених дітей + кількість дітей, померлих на першому тижні життя}}{\text{Кількість дітей, які народилися живими та мертвими в даному році}} \times 1000 = \underline{\hspace{2cm}} \text{‰}$$

Рання неонатальна смертність:

$$\frac{\text{Кількість дітей, які померли протягом перших 7 днів життя (168 год)}}{\text{Кількість дітей, які народилися живими в даному році}} \times 1000 = \underline{\hspace{2cm}} \text{‰}$$

Неонатальна смертність:

$$\frac{\text{Кількість дітей, які померли протягом перших 28 днів життя}}{\text{Кількість дітей, які народилися живими в даному році}} \times 1000 = \underline{\hspace{2cm}} \text{‰}$$

Постнеонатальна смертність:

$$\frac{\text{Кількість дітей, які померли протягом 2–12 міс життя}}{\text{Кількість дітей, які народилися живими в даному році} - \text{кількість дітей, які померли на 1-му місяці життя}} \times 1000 = \underline{\hspace{2cm}} \text{‰}$$

Тип немовлячої смертності:

$$\frac{\text{Кількість дітей, які померли в неонатальному періоді}}{\text{Кількість дітей, які померли на 1-му році життя}} \times 100 = \underline{\hspace{2cm}} \%$$

Тип немовлячої смертності _____

Материнська смертність:

$$\frac{\text{Кількість жінок, які померли під час вагітності, пологів або протягом 42 днів після пологів}}{\text{Кількість дітей, які народилися живими в даному році}} \times 100000 = \underline{\hspace{2cm}} \text{‰‰‰}$$

Тип вікової структури населення:

Питома вага дітей у віці до 14 років:

$$\frac{\text{Кількість дітей до 14 років серед населення області}}{\text{Середньорічна чисельність населення}} \times 100 = \underline{\hspace{2cm}}$$

Питома вага населення у віці 50 років і старше:

Кількість населення старше 50 років – _____
Середньорічна чисельність населення – _____ x 100 = _____

Тип вікової структури населення: _____

Коефіцієнт демографічного навантаження:

Кількість непрацездатних осіб (діти, пенсіонери) – _____
Кількість осіб працездатного віку – _____ x 1000 = _____

Таблиця 8.2

Порівняння і аналіз основних демографічних показників області _____

Дані	2016		2017					
	Коеф. народжув.	Коеф. смертн.	Всього населення	Тип вікової структури	Демографічне навантаження	Коеф. народжув.	Коеф. смертн.	Немовляча смертн.
Розрах.								
Респ.	10,7‰	14,9‰	42,4 млн	Регрес.	768 ‰	10,8 ‰	15,2 ‰	7,9 ‰
Прим.								

Продовження таблиці 8.2

Дані	2017					
	Мертвонароджуваність	Перинатальна смертність	Неонатальна смертність	Постнеонатальна смертність	Материнська смертність	Тип немовлячої смертності
Розрах.						
Респ.	6,6 ‰	4,3 ‰	5,28 ‰	4,8 ‰	15,3 ‰	55,3 % або Тип "А"
Прим.						

Висновки:

ДЛЯ НОТАТОК

Дата виконання роботи _____ Підпис викладача _____

ТЕМА 9. МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ЗАХВОРЮВАНОСТІ НАСЕЛЕННЯ. ОБЧИСЛЕННЯ І ОЦІНКА ПОКАЗНИКІВ ОКРЕМИХ ВИДІВ ЗАХВОРЮВАНОСТІ

Мета заняття. Ознайомитися з методами вивчення і видами захворюваності населення, оволодіти методикою її оцінки.

У результаті вивчення теми студент повинен:

Знати:

Поняття про захворюваність, мету її вивчення. Поняття про епідемічний і неепідемічний тип патології. Медико-соціальне значення захворюваності як провідної причини тимчасової та стійкої втрати працездатності. Вплив захворюваності на потреби забезпечення населення медичною допомогою, на здоров'я майбутніх поколінь. Методи вивчення захворюваності, можливості застосування окремих методів, їх переваги та недоліки. Міжнародна статистична класифікація хвороб, травм і причин смерті, принципи її побудови та значення. Види захворюваності, які вивчаються в Україні. Розбіжності захворюваності міського і сільського населення, різних вікових і статевих груп. Інвалідність населення. Методика вивчення і обчислення показників захворюваності. Особливості інвалідності внаслідок стоматологічних захворювань. Фізичний розвиток як показник стану здоров'я. Роль лікаря-стоматолога у вивченні та оцінці біологічного і морфо-функціонального розвитку.

Види захворюваності, методи вивчення захворюваності, їх переваги та недоліки. Облікові і звітні документи для вивчення захворюваності, правила їх заповнення. Міжнародна статистична класифікація хвороб. Характеристика захворюваності міського і сільського населення, різних вікових і статевих груп населення. Вивчення захворюваності за даними звернень по медичну допомогу. Загальна захворюваність: методика визначення показників первинної захворюваності та поширеності захворювань, їх оцінка, регіональні особливості та динаміка.

Обліково-звітну медичну документацію і порядок її заповнення:

1. *Звіт про причини тимчасової непрацездатності (ф. № 23 тн).*
2. *Статистичний талон для реєстрації заключних (уточнених) діагнозів (ф. 025–2/0).*
3. *Талон амбулаторного пацієнта (ф.025–6/0).*
4. *Талон амбулаторного пацієнта (скорочений варіант) – ф. 025–7/0).*
5. *Екстрене повідомлення про інфекційне захворювання, харчове, гостре професійне отруєння, незвичайну реакцію на щеплення (ф.058/о).*
6. *Повідомлення про хворого з вперше в житті встановленим діагнозом активного туберкульозу, трихофітії, мікроспорії, фавуса, корости, трахоми (ф. 089/о).*

Вміти:

Обчислювати і аналізувати показники захворюваності населення, заповнювати основні обліково-звітні медичні документи.

Рекомендована література

1. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я / за заг. ред. Ю.В. Вороненка, В.Ф. Москаленка. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2000. – С. 133–163.
2. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я : підручник / за ред. Н.І. Кольцової, О.З. Децік – 2-е вид., перероб. і доп. – Івано-Франківськ, 1999. – С. 63–86.
3. Социальная гигиена и организация здравоохранения / под ред. Н.Ф. Серенко, В.В. Ермакова – Москва : Медицина, 1984. – С. 230–255.
4. Посібник із соціальної медицини та організації охорони здоров'я / за ред. Ю.В. Вороненка. – Київ : Здоров'я, 2002. – С.103–115.
5. Социальная медицина и организация здравоохранения : метод. указ. для студентов к практ. занятию по теме «Медико-социальные проблемы заболеваемости: методы изучения заболеваемости» для подготовки студентов по специальности 7.12010001 «Лечебное дело», 7.12010002 «Педиатрия», 7.12010003 «Медико-профилактическое дело», 7.12010005 «Стоматология» / сост. В.А. Огнев, Е.Г. Помогайбо. – Харьков : ХНМУ, 2016. – 18 с.

6. Социальная медицина и организация здравоохранения : метод. указ. для студентов к практ. занятию по теме «Международная статистическая классификация заболеваний и проблем, связанных со здоровьем. Значение классификации для изучения заболеваемости населения» для подготовки студентов по специальности 7.12010001 «Лечебное дело», 7.12010002 «Педиатрия», 7.12010003 «Медико-профилактическое дело», 7.12010005 «Стоматология» / сост. В.А. Огнев, Е.Г. Помогайбо. – Харьков : ХНМУ, 2016. – 15 с.

7. Социальная медицина и организация здравоохранения (биостатистика) : метод. указ. для студентов к практ. занятию по теме «Медико-социальные проблемы заболеваемости: виды и анализ заболеваемости» для подготовки студентов по специальности 7.12010001 «Лечебное дело», 7.12010002 «Педиатрия», 7.12010003 «Медико-профилактическое дело», 7.12010005 «Стоматология» / сост. В.А. Огнев, Е.Г. Помогайбо. – Харьков : ХНМУ, 2016. – 37 с.

8. Тестові завдання з соціальної медицини, організації охорони здоров'я та біостатистики : навч. посібник для студентів медич. ф-тів / за ред. В.А. Огнева. – Харків : Майдан, 2005. – С. 109–129.

9. Лекционный курс кафедры.

Самостійна робота

Завдання 1 (у посібнику завдання 3)

Посібник із соціальної медицини та організації охорони здоров'я / за ред. Ю.В. Вороненка. – Київ : Здоров'я, 2002. – 360 с.

На підставі наведених у посібнику ситуаційних завдань (с. 107–111):

- обчислити показники захворюваності населення;
- порівняти отримані показники з Республіканськими даними;
- зробити висновки.

Для цього необхідно перенести дані свого варіанту в *табл. 9.1*. Провести розрахунки, занести їх в *таб. 9.2*, провести порівняння і зробити висновки.

Таблиця 9.1

Вихідні дані для розрахунку показників захворюваності серед населення за даними звернень у лікувально-профілактичні заклади

Загальна захворюваність

Область	Кількість населення		Кількість захворювань		Кількість окремих захворювань серед всього населення				
	Всього	У тому числі дітей (0–14 років)	Серед всього населення	У тому числі дітей (0–14 років)	Новоутворення	Захворювання системи кровообігу	Захворювання органів дихання	Захворювання органів травлення	Травми, отруєння

Первинна захворюваність

Область	Кількість захворювань		Кількість окремих захворювань серед всього населення				
	Серед усього населення	У тому числі дітей (0–14 років)	Новоутворення	Захворювання системи кровообігу	Захворювання органів дихання	Захворювання органів травлення	Травми, отруєння

Розрахунок основних показників захворюваності

Поширеність захворювань (загальна захворюваність):

Кількість всіх захворювань, зареєстрованих при першому зверненні в поточному році, як гострих, так і хронічних (виявлених як в поточному році, так і в минулі роки) _____

$$\frac{\text{Середньорічна чисельність населення}}{\text{_____}} \times 1000 = \text{_____} \text{‰}$$

Поширеність захворювань (загальна захворюваність) серед дітей (0–14 років):

Кількість всіх захворювань, зареєстрованих при першому зверненні в поточному році, як гострих, так і хронічних, серед дітей у віці 0–14 років (виявлених як в поточному році, так і в минулі роки) _____

$$\frac{\text{Середньорічна чисельність населення}}{\text{_____}} \times 1000 = \text{_____} \text{‰}$$

Поширеність онкологічних захворювань:

Кількість всіх онкологічних захворювань, зареєстрованих при першому зверненні в поточному році (виявлених як в поточному році, так і в минулі роки) _____

$$\frac{\text{Середньорічна чисельність населення}}{\text{_____}} \times 1000 = \text{_____} \text{‰}$$

Поширеність захворювань системи кровообігу:

Кількість всіх захворювань системи кровообігу, зареєстрованих при першому зверненні в поточному році (виявлених як в поточному році, так і в минулі роки) _____

$$\frac{\text{Середньорічна чисельність населення}}{\text{_____}} \times 1000 = \text{_____} \text{‰}$$

Поширеність захворювань органів системи дихання:

Кількість всіх захворювань системи органів дихання, зареєстрованих при першому зверненні в поточному році (виявлених як в поточному році, так і в минулі роки) _____

$$\frac{\text{Середньорічна чисельність населення}}{\text{_____}} \times 1000 = \text{_____} \text{‰}$$

Поширеність захворювань органів травлення:

Кількість всіх захворювань органів травлення, зареєстрованих при першому зверненні в поточному році (виявлених як в поточному році, так і в минулі роки) _____

$$\frac{\text{Середньорічна чисельність населення}}{\text{_____}} \times 1000 = \text{_____} \text{‰}$$

Поширеність травм і отруєнь:

Кількість всіх травм і отруєнь серед населення, зареєстрованих при першому зверненні в поточному році _____

$$\frac{\text{Середньорічна чисельність населення}}{\text{_____}} \times 1000 = \text{_____} \text{‰}$$

Структура загальної захворюваності:

Кількість зареєстрованих захворювань системи кровообігу в поточному році _____

$$\frac{\text{Кількість всіх зареєстрованих захворювань}}{\text{_____}} \times 100 = \text{_____} \%$$

Кількість зареєстрованих онкологічних захворювань у поточному році _____

$$\frac{\text{Кількість всіх зареєстрованих захворювань}}{\text{_____}} \times 100 = \text{_____} \%$$

$$\frac{\text{Кількість зареєстрованих захворювань системи органів дихання в поточному році} \text{ ____}}{\text{Кількість всіх зареєстрованих захворювань} \text{ ____}} \times 100 = \text{ ____ } \%$$

$$\frac{\text{Кількість зареєстрованих захворювань органів травлення в поточному році} \text{ ____}}{\text{Кількість всіх зареєстрованих захворювань} \text{ ____}} \times 100 = \text{ ____ } \%$$

$$\frac{\text{Кількість зареєстрованих травм та отруєнь у поточному році} \text{ ____}}{\text{Кількість всіх зареєстрованих захворювань} \text{ ____}} \times 100 = \text{ ____ } \%$$

Первинна захворюваність (власне захворюваність):

$$\frac{\text{Кількість вперше виявлених у житті захворювань у поточному році} \text{ ____}}{\text{Середньорічна чисельність населення} \text{ ____}} \times 1000 = \text{ ____ } \text{‰}$$

Первинна захворюваність серед дітей (0–14 років):

$$\frac{\text{Кількість вперше виявлених у житті захворювань серед дітей 0–14 років у поточному році} \text{ ____}}{\text{Чисельність дітей 0–14 років} \text{ ____}} \times 1000 = \text{ ____ } \text{‰}$$

Первинна онкологічна захворюваність:

$$\frac{\text{Кількість вперше в житті виявлених онкологічних захворювань у поточному році} \text{ ____}}{\text{Середньорічна чисельність населення} \text{ ____}} \times 1000 = \text{ ____ } \text{‰}$$

Первинна захворюваність органів системи кровообігу:

$$\frac{\text{Кількість вперше в житті виявлених захворювань органів системи кровообігу в поточному році} \text{ ____}}{\text{Середньорічна чисельність населення} \text{ ____}} \times 1000 = \text{ ____ } \text{‰}$$

Первинна захворюваність органів системи дихання:

$$\frac{\text{Кількість вперше в житті виявлених захворювань органів системи дихання в поточному році} \text{ ____}}{\text{Середньорічна чисельність населення} \text{ ____}} \times 1000 = \text{ ____ } \text{‰}$$

Первинна захворюваність органів системи травлення:

$$\frac{\text{Кількість вперше в житті виявлених захворювань органів системи травлення в поточному році} \text{ ____}}{\text{Середньорічна чисельність населення} \text{ ____}} \times 1000 = \text{ ____ } \text{‰}$$

Первинна захворюваність травм, нещасних випадків і отруєнь:

$$\frac{\text{Кількість вперше в житті виявлених травм, нещасних випадків і отруєнь у поточному році} \text{ ____}}{\text{Середньорічна чисельність населення} \text{ ____}} \times 1000 = \text{ ____ } \text{‰}$$

Порівняння і аналіз загальної і первинної захворюваності населення області

Загальна захворюваність (2017 р.)

Дані	Загальна поширеність захворювань		Загальна поширеність окремих класів захворювань серед всього населення				
	Серед усього населення	Серед дітей (0–14 років)	Новоутворення	Захворювання системи кровообігу	Захворювання органів дихання	Захворювання органів травлення	Травми, отруєння
Розрахункові							
Держава	1813,1 ‰	1945,8 ‰	33,5 ‰	459,8 ‰	349,6 ‰	152,5 ‰	50,7 ‰
Прим.							

Первинна захворюваність (2017 р.)

Область	Первинна захворюваність		Розповсюдженість первинної захворюваності серед населення за окремими класами				
	Серед усього населення	Серед дітей (0–14 років)	Новоутворення	Захворювання системи кровообігу	Захворювання органів дихання	Захворювання органів травлення	Травми, отруєння
Розрахункові							
Держава	702,8 ‰	1277,2 ‰	3,3 ‰	52,4 ‰	289,5 ‰	28,9 ‰	49,1 ‰
Прим.							

Аналіз і висновок:

Завдання 3

На підставі даних, наведених у додатку 6, розрахувати показники поширеності та інтенсивності карієсу зубів серед населення. Провести аналіз, зробити висновок.

Поширеність карієсу:

$$\frac{\text{Кількість осіб, які мають карієс з числа обстежених}}{\text{Загальна кількість обстеженого населення}} \times 100 = \text{ } \%$$

Інтенсивність карієсу за індексом КПВ:

$$\frac{\text{Сума індексів К, П, У} (\Sigma K \text{ } + \Sigma P \text{ } + \Sigma U \text{ })}{\text{Кількість осіб, які мають карієс}} = \text{ }$$

де К – активний карієс; П – пломбовані зуби; У – видалені зуби.

Аналіз і висновок:

Завдання 4

Посібник із соціальної медицини та організації охорони здоров'я / за ред. Ю.В. Вороненка. – Київ : Здоров'я, 2002. – 360 с.

На підставі наведених у посібнику ситуаційних завдань (с. 112–113):

- обчислити показники захворюваності з тимчасовою втратою працездатності;
- порівняти отримані показники з Республіканськими даними;
- зробити висновки.

Для цього необхідно перенести дані свого варіанту в *табл. 9.3*. Провести розрахунки, занести їх в *табл. 9.4*, провести порівняння і зробити висновки.

Таблиця 9.3

**Вихідні дані для розрахунку
показників захворюваності з тимчасовою втратою працездатності**

Підприємство	Кількість працюючих	Всі захворювання		У тому числі					
				Захворювання периферичної нервової системи		Гіпертонічна хвороба, ішемічна хвороба серця		ГРВІ	
		Випадки	Дні	Випадки	Дні	Випадки	Дні	Випадки	Дні

Розрахунок основних показників захворюваності з тимчасовою втратою працездатності

Кількість випадків непрацездатності на 100 працюючих:

$$\frac{\text{Кількість всіх випадків непрацездатності}}{\text{Середньорічна чисельність працюючих}} \times 100 = \text{випадків}$$

Кількість днів непрацездатності на 100 працюючих:

$$\frac{\text{Кількість днів непрацездатності}}{\text{Середньорічна чисельність працюючих}} \times 100 = \text{днів}$$

Середня тривалість одного випадку непрацездатності:

$$\frac{\text{Кількість днів непрацездатності}}{\text{Кількість випадків непрацездатності}} = \text{днів}$$

Структура захворюваності з тимчасовою втратою працездатності

Структура випадків непрацездатності:

$$\frac{\text{Кількість випадків непрацездатності при захворюваннях периферичної нервової системи}}{\text{Кількість всіх випадків непрацездатності}} \times 100 = \text{\%}$$

$$\frac{\text{Кількість випадків непрацездатності при гіпертонічній хворобі та ішемічній хворобі серця}}{\text{Кількість всіх випадків непрацездатності}} \times 100 = \text{\%}$$

$$\frac{\text{Кількість випадків непрацездатності при гострих вірусних захворюваннях}}{\text{Кількість всіх випадків непрацездатності}} \times 100 = \text{\%}$$

Структура днів непрацездатності:

$$\frac{\text{Кількість днів непрацездатності при захворюваннях периферичної нервової системи}}{\text{Кількість всіх днів непрацездатності}} \times 100 = \text{\%}$$

$$\frac{\text{Кількість днів непрацездатності при гіпертонічній хворобі та ішемічній хворобі серця} \text{ _____}}{\text{Кількість всіх днів непрацездатності} \text{ _____}} \times 100 = \text{ _____ } \%$$

$$\frac{\text{Кількість днів непрацездатності при гострих вірусних захворюваннях} \text{ _____}}{\text{Кількість всіх днів непрацездатності} \text{ _____}} \times 100 = \text{ _____ } \%$$

Таблиця 9.4

Порівняння і аналіз захворюваності з тимчасовою втратою працездатності

Дані	Кількість випадків і днів тимчасової непрацездатності на 100 працюючих		Середня тривалість 1 випадку тимчасової непрацездатності
	Випадків	Днів	
Розрах.			
Держава	55,9	703,6	12,6
Прим.			

Висновок:

Дата виконання роботи _____ Підпис викладача _____

ТЕМА 10. ОРГАНІЗАЦІЯ НАДАННЯ ПЕРВИННОЇ МЕДИКО-САНІТАРНОЇ ДОПОМОГИ НАСЕЛЕННЮ НА ЗАСАДАХ СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ

Мета заняття. Вивчити систему надання первинної медико-санітарної допомоги населенню на засадах сімейної медицини.

У результаті вивчення теми студент повинен:

Знати:

Порівняльну характеристику систем охорони здоров'я у світі: державної, страхової, приватної, змішаної. Система охорони здоров'я в Україні. Зміст і напрямки реформування системи охорони здоров'я в сучасних умовах в Україні. Проблеми організації амбулаторно-поліклінічної, стаціонарної, швидкої та екстреної допомоги. Роль різних лікувально-профілактичних закладів і їх взаємодію в наданні первинної, вторинної та третинної допомоги. Особливості медичного забезпечення сільського населення. Етапи надання медичної допомоги сільському населенню. Проблема укомплектованості медичними працівниками закладів сільської лікарської дільниці. Особливості здоров'я жінок і дітей. Репродуктивне здоров'я, динаміка його основних показників. Заклади системи охорони материнства і дитинства. Поняття якості і ефективності медичної допомоги, їх критерії. Стандарти якості медичної допомоги та медичних технологій. Застосування клінічних протоколів. Стандарти якості в діяльності стоматологічних закладів. Значення ліцензування та акредитації медичних закладів для забезпечення належної якості медичної допомоги.

Сутність поняття «первинна медична допомога» (ПМД). Принципи організації ПМД на засадах сімейної медицини. Роль сімейного лікаря (загальної практики) в забезпеченні медичних потреб населення. Моделі роботи сімейного лікаря. Роль лікаря-стоматолога (сімейного стоматолога) у функціонуванні інституту сімейної медицини.

Етапи надання медичної допомоги сільському населенню. Структура і функції закладів сільської лікарської дільниці, центральної районної лікарні (ЦРЛ), обласної лікарні. Госпітальні округи.

Вміти:

- аналізувати структуру, штати і діяльність різних видів лікувально-профілактичних закладів, які надають населенню первинну лікувально-профілактичну допомогу;
- розробляти заходи щодо поліпшення організації та діяльності медичних закладів з надання ПМСД;
- визначати порядок проведення медико-соціальної експертизи втрати працездатності в цих закладах;
- оцінювати ефективність організації надання первинної допомоги різним контингентам населення.

Рекомендована література

1. Організація роботи лікаря загальної практики (сімейного лікаря) / В.М. Лехан, А.В. Іпатов, Е.В. Борвінко та ін. – Дніпропетровськ : АРТ-ПРЕС, 2002. – 370 с.
2. Организация общей практики / Р.А. Галкин, Peter Toon, А.В. Иванова, Б.Л. Мовшович. – Самара : Самарский Дом печати, 1997. – С.281.
3. Громадське здоров'я : підручник для студ. вищих мед. навч. закладів / В.Ф. Москаленко, О.П. Гульчій, Т.С. Грузева [та ін.]. – вид. 3. – Вінниця : Нова Книга, 2013. – С. 521–531.
4. Общепрактическая и семейная медицина / под ред. М.М. Кохена. – Минск : Беларусь, 1997. – 618 с.
5. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я / за ред. Ю.В. Вороненка, В.Ф. Москаленка. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2000. – С. 327–328; 458–465.
6. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я / посібник для позааудиторної самостійної підготовки до практичних занять / В. В. Рудень. – Львів, 2004. – 595 с.
7. Социальная медицина и организация здравоохранения : метод. разработки для подготовки студентов 6 курса к практическому занятию по теме: «Организация оказания первич-

ной медико-санитарной помощи населению» по специальности: 7.12010001 «Лечебное дело», 7.12010002 «Педиатрия», 7.12010003 «Медико-профилактическое дело» / сост. В.А. Огнев, К.М. Сокол. – Харьков : ХНМУ, 2016.– 31 с.

8. Социальная медицина и организация здравоохранения: метод. разработки для подготовки студентов 6 курса к практическому занятию по теме «Семейная медицина и ее значение в системе медицинской помощи населению. Содержание и организация работы семейного врача (общей практики)» по специальности 7.12010001 «Лечебное дело», 7.12010002 «Педиатрия», 7.12010003 «Медико-профилактическое дело» / сост. В.А. Огнев, А.Н. Зинчук. – Харьков : ХНМУ, 2016. – 30 с.

9. Социальная медицина и организация здравоохранения : метод. разработки для подготовки студентов 6 курса к практическому занятию по теме «Организация работы учреждений экстренной (скорой) медицинской помощи и анализ их деятельности» по специальностям 7.12010001 «Лечебное дело», 7.12010002 «Педиатрия», 7.12010003 «Медико-профилактическое дело» / сост. В.А. Огнев, П.О. Трегуб, С.Г. Усенко. – Харьков : ХНМУ, 2016. – 28 с.

10. Збірник тестових завдань до державного випробування з гігієни, соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я / В.Ф. Москаленко та ін. ; за ред. В.Ф. Москаленка, В.Г. Бардова, О.П. Яворовського. – Вінниця : Нова Книга, 2012. –200 с.

11. Тестові завдання з соціальної медицини, організації охорони здоров'я та біостатистики : навч. посібник для студентів мед. ф-тів / за ред. В.А. Огнева. – Харків : Майдан, 2005. – С. 145–176.

12. Методические указания для самостоятельной внеаудиторной работы студентов 6 курса медицинского факультета по подготовке к государственному выпускному практическому ориентированному экзамену по социальной медицине и организации здравоохранения / сост. В.А. Огнев, Н.А. Галичева и др. – Харьков, 2016. – 66 с.

13. Лекционный курс кафедры.

ДЛЯ НОТАТОК

Дата виконання роботи _____

Підпис викладача _____

ТЕМА 11. ОРГАНІЗАЦІЯ НАДАННЯ ВТОРИННОЇ (СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ) ТА ТРЕТИННОЇ (ВИСОКОСПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ) ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНОЇ ДОПОМОГИ НАСЕЛЕННЮ

Мета заняття. Вивчити організацію вторинної та третинної лікувально-профілактичної (спеціалізованої та високоспеціалізованої) медичної допомоги населенню.

У результаті вивчення теми студент повинен:

Знати:

Систему організації надання вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги міському і сільському населенню. Структуру, штати і діяльність різних видів лікувально-профілактичних закладів, які надають населенню вторинну і третинну медичну допомогу. Оцінку ефективності організації надання допомоги різним контингентам населення. Заходи щодо поліпшення організації і діяльності медичних установ другого і третього рівня надання медичної допомоги.

Вміти:

- аналізувати структуру, штати і діяльність різних видів лікувально-профілактичних закладів, які надають населенню вторинну і третинну лікувально-профілактичну допомогу;
- оцінювати ефективність надання вторинної та третинної допомоги різним контингентам населення;
- розробляти заходи щодо поліпшення організації та діяльності медичних закладів різних рівнів надання лікувально-профілактичної допомоги.

Рекомендована література

1. Громадське здоров'я : підручник для студ. вищих мед. навч. закладів / В.Ф. Москаленко, О.П. Гульчій, Т.С. Грузева [та ін.]. – вид. 3. – Вінниця : Нова Книга, 2013. – С. 521–531.
2. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я / за ред. Ю.В. Вороненка, В.Ф. Москаленка. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2000. – С. 327–328; 458–465.
3. Соціальная медицина та організація охорони здоров'я : посібник для позааудиторної самостійної підготовки до практичних занять / В.В. Рудень – Львів, 2004. – 595 с.
- 4 Социальная медицина и организация здравоохранения : метод. разработки для подготовки студентов 6 курса к практическому занятию по теме «Организация оказания вторичной (специализированной) лечебно-профилактической помощи населению» по специальностям 7.12010001 «Лечебное дело», 7.12010002 «Педиатрия», 7.12010003 «Медико-профилактическое дело» / сост. В.А. Огнев, К.М. Сокол. – Харьков : ХНМУ, 2016. – 30 с.
5. Социальная медицина и организация здравоохранения : метод. разработки для подготовки студентов 6 курса к практическому занятию по теме «Организация оказания третичной (высокоспециализированной) лечебно-профилактической помощи населению» по специальностям 7.12010001 «Лечебное дело», 7.12010002 «Педиатрия», 7.12010003 «Медико-профилактическое дело» / сост. В.А.Огнев, К.М.Сокол. – Харьков : ХНМУ, 2016. – 23 с.
6. Социальная медицина и организация здравоохранения (социальная медицина) : метод. разработки для подготовки студентов 6 курса к практическому занятию по теме «Организация и содержание работы стационарозамещающих форм оказания медицинской помощи» по специальностям 7.12010001 «Лечебное дело», 7.12010002 «Педиатрия», 7.12010003 «Медико-профилактическое дело» / сост. В.А. Огнев, А.А. Подпрядова. – Харьков : ХНМУ, 2016. – 18 с.
7. Збірник тестових завдань до державного випробувань з гігієни, соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я / В.Ф. Москаленко та ін. ; за ред. В.Ф. Москаленка, В.Г. Бардова, О.П. Яворовського. – Вінниця : Нова Книга, 2012. – 200 с.
8. Тестові завдання з соціальної медицини, організації охорони здоров'я та біостатистики : навч. посібник для студентів мед. фак-тів / за ред. В.А. Огнева. – Харків : Майдан, 2005. – С. 145–176.
9. Методические указания для самостоятельной внеаудиторной работы студентов 6-го курса медицинского факультета по подготовке к государственному выпускному практическому

ки-орієнтованому екзамену по соціальній медицині та організації здравоохоронення / сост. В.А. Огнев, Н.А. Галичева та др. – Харків, 2016. – 66 с.

10. Лекційний курс кафедри.

Самостійна робота

Завдання 1

На підставі наведених даних в *додатку 3*:

- розрахувати показники діяльності хірургічного відділення стаціонару;
- зробити висновки та запропонувати заходи щодо поліпшення діяльності хірургічного відділення.

Варіант № _____

Вихідні дані для самостійної роботи представлені в *додатку 3*. Кожен порядковий номер – це номер індивідуального завдання, студенти виконують завдання починаючи з другого. При виконанні роботи необхідно використовувати дані свого варіанту, підставити їх у словесну форму і провести обчислення.

Діяльність хірургічного стаціонару

Середньорічна зайнятість ліжка:

$$\frac{\text{Кількість проведених хворими ліжко-днів} \text{ _____}}{\text{Середньорічна кількість ліжок} \text{ _____}} = \text{днів} \text{ _____}$$

Середня тривалість перебування хворих на ліжку:

$$\frac{\text{Кількість проведених хворими ліжко-днів} \text{ _____}}{\text{Кількість хворих, які пройшли через стаціонар} \text{ _____}} = \text{днів} \text{ _____}$$

(виписаних + померлих)

Оборот ліжка

$$\frac{\text{Кількість виписаних і померлих хворих} \text{ _____}}{\text{Середньорічна кількість ліжок} \text{ _____}} = \text{_____}$$

Середня кількість операцій на одну зайняту посаду хірурга:

$$\frac{\text{Кількість проведених операцій} \text{ _____}}{\text{Кількість посад хірургів} \text{ _____}} = \text{опер.} \text{ _____}$$

Терміновість хірургічної допомоги:

$$\frac{\text{Кількість хворих, доставлених у стаціонар для надання невідкладної} \text{ _____}}{\text{Кількість хворих, доставлених для надання невідкладної допомоги} \text{ _____}} \times 100 = \text{_____} \%$$

допомоги пізніше 24 год після встановлення діагнозу

Післяопераційні ускладнення:

$$\frac{\text{Кількість хворих, які мають післяопераційні ускладнення} \text{ _____}}{\text{Кількість хворих, прооперованих у стаціонарі} \text{ _____}} \times 100 = \text{_____} \%$$

Середня кількість ліжок на 1 посаду лікаря-хірурга:

$$\frac{\text{Середньорічна кількість ліжок} \text{ _____}}{\text{Кількість зайнятих посад лікарів-хірургів} \text{ _____}} = \text{_____} \text{ ліжок}$$

Середня кількість пролікованих хірургічних хворих на 1 посаду лікаря хірурга:

$$\frac{\text{Кількість тих, що вибули (виписаних + померлих) з хірургічного відділення} \text{ _____}}{\text{Кількість зайнятих посад лікарів хірургів} \text{ _____}} = \text{_____} \text{ чол.}$$

за рік

Середня кількість ліжко-днів на 1 посаду лікаря-хірурга:

$$\frac{\text{Кількість ліжко-днів, проведених хворими в хірургічному стаціонарі за рік} \quad \underline{\hspace{2cm}}}{\text{Кількість зайнятих посад лікарів хірургів} \quad \underline{\hspace{2cm}}} = \text{ліжко-днів} \quad \underline{\hspace{2cm}}$$

Середня кількість операцій на 1 посаду лікаря-хірурга:

$$\frac{\text{Кількість операцій, проведених у стаціонарі за рік} \quad \underline{\hspace{2cm}}}{\text{Число зайнятих посад лікарів-хірургів} \quad \underline{\hspace{2cm}}} = \underline{\hspace{2cm}} \text{ операцій}$$

Ефективність лікування у стаціонарі

$$\frac{\text{Кількість виписаних з одужанням} \quad \underline{\hspace{2cm}}}{\text{Кількість всіх виписаних} \quad \underline{\hspace{2cm}}} \times 100 = \underline{\hspace{2cm}} \%$$

$$\frac{\text{Кількість виписаних з поліпшенням стану здоров'я} \quad \underline{\hspace{2cm}}}{\text{Кількість всіх виписаних} \quad \underline{\hspace{2cm}}} \times 100 = \underline{\hspace{2cm}} \%$$

$$\frac{\text{Кількість виписаних без змін у стані здоров'я} \quad \underline{\hspace{2cm}}}{\text{Кількість всіх виписаних} \quad \underline{\hspace{2cm}}} \times 100 = \underline{\hspace{2cm}} \%$$

Загальна летальність:

$$\frac{\text{Кількість хворих, які померли у стаціонарі} \quad \underline{\hspace{2cm}}}{\underline{\hspace{2cm}} \text{ Кількість виписаних} + \text{кількість померлих}} \times 100 = \underline{\hspace{2cm}} \%$$

Післяопераційна летальність:

$$\frac{\text{Кількість померлих з числа оперованих хворих} \quad \underline{\hspace{2cm}}}{\text{Кількість оперованих хворих} \quad \underline{\hspace{2cm}}} \times 100 = \underline{\hspace{2cm}} \%$$

Висновок _____

Рекомендації щодо поліпшення діяльності хірургічного стаціонару

Дата виконання роботи _____

Підпис викладача _____

ТЕМА 12. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ЗАКЛАДІВ ЕКСТРЕНОЇ (ШВИДКОЇ) МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ І АНАЛІЗ ЇХ ДІЯЛЬНОСТІ

Мета заняття. Вивчити систему надання екстреної (швидкої) медичної допомоги та аналіз діяльності її закладів.

У результаті вивчення теми студент повинен:

Знати:

Організацію служби екстреної медичної допомоги (ЕМД), її заклади. Центри екстреної медичної допомоги. Завдання станції (відділення) швидкої медичної допомоги (ШМД) і її функції. Організація ШМП в сільській місцевості. Взаємодія служби ШМД з різними медичними закладами. Пункти невідкладної медичної допомоги.

Обліково-звітну медичну документацію:

1. Журнал запису викликів швидкої медичної допомоги (ф. №109-в).
2. Карти виклику швидкої медичної допомоги (ф. №110-в).
3. Книга запису амбулаторних хворих (ф. №074-в).
4. Журнал відривних талонів супровідних листів швидкої медичної допомоги (ф. №114-в).
5. Щоденник роботи швидкої медичної допомоги (ф. №115-в).

Вміти:

Заповнювати різні облікові і звітні документи, використовувати їх для аналізу діяльності екстреної медичної допомоги.

Рекомендована література

1. Громадське здоров'я : підручник для студ. вищих мед. навч. закладів / В.Ф. Москаленко, О.П. Гульчій, Т.С. Грузева [та ін.]. – Вид. 3. – Вінниця : Нова Книга, 2013. – 362-371с.
 2. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я / за заг. ред. Ю.В. Вороненка, В.Ф. Москаленка. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2000. – С. 350–367.
 3. Социальная медицина и организация здравоохранения : метод.разработки для подготовки студентов 6 курса к практическому занятию по теме «Организация работы учреждений экстренной (скорой) медицинской помощи и анализ их деятельности» по специальностям 7.12010001 «Лечебное дело», 7.12010002 «Педиатрия», 7.12010003 «Медико-профилактическое дело» / сост. В.А. Огнев, П.О. Трегуб, С.Г Усенко. – Харьков : ХНМУ, 2016. – 28 с.
 4. Збірник тестових завдань до державного випробування з гігієни, соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я / В.Ф. Москаленко та ін. ; за ред. В.Ф. Москаленка, В.Г. Бардова, О.П. Яворовського. – Вінниця : Нова Книга, 2012. –200 с.
 5. Тестові завдання з соціальної медицини, організації охорони здоров'я та біостатистики : навч. посібник для студентів мед. фак-тів / за ред. В.А. Огнева. – Харків : Майдан, 2005. – С. 145–176.
3. Лекційний курс кафедри.

Самостійна робота

Завдання 1

На підставі наведених у *додатку 9* ситуаційних завдань обчислити показники роботи екстреної медичної допомоги за одним з районів.

Розрахувати показники, зробити висновки і розробити заходи щодо поліпшення роботи екстреної медичної допомоги.

Розрахунок показників роботи екстреної (швидкої) медичної допомоги

Забезпеченість населення ЕМД:

$$\frac{\text{Кількість викликів}}{\text{Середньорічна кількість населення}} \times 1000 = \text{ } \%$$

Середньодобове навантаження бригади ЕМД

$$\frac{\text{Середньодобова кількість викликів ЕМД}}{\text{Кількість працюючих бригад}} =$$

Своєчасність виїздів бригад:

$$\frac{\text{Кількість виїздів ЕМД протягом 4 хв з моменту виклику}}{\text{Загальна кількість викликів ЕМД}} \times 100 = \text{ \%}$$

Розбіжність діагнозів ЕМД і стаціонару:

$$\frac{\text{Кількість випадків розбіжності діагнозів ЕМД і стаціонару}}{\text{Загальна кількість хворих, доставлених ЕМД у стаціонар для госпіталізації}} \times 100 = \text{ \%}$$

Питома вага госпіталізованих хворих:

$$\frac{\text{Кількість госпіталізованих хворих, доставлених ЕМД у стаціонар}}{\text{Загальна кількість хворих, доставлених ЕМД у стаціонар для госпіталізації}} \times 100 = \text{ \%}$$

Питома вага помилкових викликів:

$$\frac{\text{Кількість помилкових викликів ЕМД}}{\text{Загальна кількість викликів ЕМД}} \times 100 = \text{ \%}$$

Питома вага викликів, що обслуговані лікарськими бригадами:

$$\frac{\text{Кількість викликів обслуговуваних лікарськими бригадами}}{\text{Загальна кількість викликів, обслугованих лікарськими та фельдшерськими бригадами}} \times 100 = \text{ \%}$$

Коефіцієнт зайнятості бригади ЕМД:

$$\frac{\text{Час, витрачений бригадою на обслуговування викликів протягом доби}}{24 \text{ год}} =$$

Питома вага повторних викликів:

$$\frac{\text{Кількість повторних викликів ЕМД протягом доби}}{\text{Загальна кількість викликів ЕМД на протязі доби}} \times 100 = \text{ \%}$$

Питома вага успішних реанімацій:

$$\frac{\text{Кількість успішних реанімацій, виконаних бригадами ЕМД}}{\text{Загальна кількість реанімацій, виконаних бригадами ЕМД}} \times 100 = \text{ \%}$$

Питома вага летальних випадків:

$$\frac{\text{Кількість летальних випадків у присутності бригад ЕМД}}{\text{Загальна кількість викликів ЕМД}} \times 100 = \text{ \%}$$

Аналіз і висновок:

Заходи щодо поліпшення роботи екстреної медичної допомоги:

ДЛЯ НОТАТОК

Дата виконання роботи _____

Підпис викладача _____

ТЕМА 13. СИСТЕМА ОХОРОНИ МАТЕРИНСТВА І ДИТИНСТВА. ОРГАНІЗАЦІЯ АКУШЕРСЬКО-ГІНЕКОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ І МЕДИЧНА ДОПОМОГА ДІТЯМ

Мета заняття. Вивчити систему охорони материнства і дитинства. Основи організації акушерсько-гінекологічної допомоги та медичної допомоги дітям.

У результаті вивчення теми студент повинен:

Знати:

Завдання і зміст роботи жіночої консультації та пологового будинку, їх структурних підрозділів. Експертну оцінку організаційних елементів медичного забезпечення вагітних. Взаємодію між жіночими консультаціями, дитячими поліклініками, будинками дитини. Завдання і зміст роботи дитячої поліклініки та лікарні, структурні підрозділи. Профілактичну і протиепідемічну роботу дитячої поліклініки. Основну облікову документацію закладів охорони материнства і дитинства. Методику обчислення та аналізу показників їх роботи. Заходи удосконалення діяльності закладів охорони материнства і дитинства. Перинатальні центри.

Основні міжнародні і національні законодавства з охорони материнства і дитинства: *Загальна декларація прав людини ООН (прийнята на Генеральній сесії ООН 10 грудня 1948 року); Декларація прав дитини (ООН, 1959 рік); Конвенція про права дитини (ООН, 20 листопада 1989 рік); Конституція України (прийнята Верховною Радою України 26 червня 1996 року); Закон України «Про охорону дитинства», затверджений Президентом України від 26 квітня 2001 року; Основи законодавства України про охорону здоров'я (прийняті Верховною Радою України 19 листопада 1992 року); Міжгалузева комплексна програма «Здоров'я нації на 2002–2011 роки»; Національна програма: Діти України (1996 рік); Планування сім'ї; Покращання становища жінок; Охорони материнства і дитинства; Освіта; Рішення проблем інвалідності; Програма підтримки грудного вигодовування дітей та інші правові документи, що регламентують надання медичної допомоги жінкам та дітям.*

Обліково-звітну медичну документацію і порядок її заповнення:

1. Індивідуальна карта вагітної і породіллі (ф. 111/о).
2. Медична карта амбулаторного хворого (ф. 025/о);
3. Контрольна карта диспансерного спостереження (ф. 030/о).
4. Обмінна карта пологового будинку, пологового відділення лікарні (ф. 113/о).
5. Журнал обліку прийому вагітних, роділь, породіль (ф. 002/о).
6. Медична карта стаціонарного хворого (ф. 003/о).
7. Медична карта переривання вагітності (ф. 003-1/о).
8. Журнал запису пологів у стаціонарі (ф. 010/о).
9. Журнал запису пологової допомоги вдома (032/о).
10. Лікарський висновок про переведення вагітної на іншу роботу (ф. 084/о).
11. Історія пологів (ф. 096/о).
12. Карта розвитку новонародженого (ф. 97/о).
13. Журнал відділення (палати) для новонароджених (ф. 102/о).
14. Звіт лікувально-профілактичного закладу за рік (ф. 20).
15. Звіт про медичну допомогу дітям (ф. 31).
16. Звіт про контингенти дітей і підлітків, які прищеплені проти інфекційних захворювань (ф. 6).
17. Звіт про кількість захворювань, зареєстрованих у хворих, які проживають у районі обслуговування лікувального закладу (ф. 12).
18. Історія розвитку дитини (ф. 112/о).
19. Медична карта стаціонарного хворого (ф. 003/о).
20. Медична карта дитини (для школи, школи-інтернату, школи-ліцею, дитячого будинку, дитячого садка (ф. 026/о).
21. Контрольна карта диспансерного обліку (ф. 030/о).
22. Карта обліку диспансеризації (ф. 131/о).
23. Статистична карта хворого, який вибув зі стаціонару (ф. 066/о).

24. Обмінна карта пологового будинку, пологового відділення лікарні (ф. 113/о).
25. Карта профілактичних щеплень (ф. 063/о).
26. Карта імунізації (ф. 063-1/о).
27. Журнал обліку профілактичних щеплень (ф. 064/о).
28. Талон на прийом лікаря (ф. 025-4/о).
29. Путівка в дитячий санаторій (ф. 077/о).

Вміти:

Працювати з нормативно-правовими документами та застосовувати їх у практичній діяльності лікаря. Заповнювати різні облікові і звітні документи і використовувати їх для аналізу діяльності жіночої консультації, стаціонару пологового будинку і роботи лікаря акушера-гінеколога. Проводити експертну оцінку надання медичної допомоги вагітним, які народили та породіллям. Розробляти заходи щодо поліпшення роботи пологового будинку. Заповнювати основні облікові і звітні медичні документи. Розраховувати і аналізувати показники діяльності об'єднаної дитячої лікарні. Проводити експертну оцінку повноти диспансерного спостереження за здоров'ям дітей першого року життя. Розробляти заходи щодо поліпшення роботи закладу.

Рекомендована література

1. Громадське здоров'я : підручник для студ. вищих мед. навч. закладів / В.Ф. Москаленко, О.П. Гульчій, Т.С.Грузева [та ін.]. – вид. 3. – Вінниця : Нова Книга, 2013. – С. 396–444.
2. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я / за заг. ред. Ю.В. Вороненка, В.Ф. Москаленка. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2000. – С.101–123; 410–457.
3. Посібник із соціальної медицини та організації охорони здоров'я / за ред. Ю.В. Вороненка. – Київ : Здоров'я, 2002. – С. 151–173.
4. Социальная медицина и организация здравоохранения : метод. указ. для студентов к практ. занятию по теме «Роль и место системы охраны материнства и детства в воспроизводстве поколений» для подготовки студентов 5-х курсов по специальности 7.12010001 «Лечебное дело», 7.12010002 «Педиатрия», 7.12010003 «Медико-профилактическое дело» / сост. В.А. Огнев, Е.Г. Помогайбо. – Харьков : ХНМУ, 2015. – 24 с.
5. Социальная медицина и организация здравоохранения : метод. указ. для студентов к практ. занятию по теме «Организация и содержание работы учреждений, оказывающих акушерско-гинекологическую помощь, учет и анализ их деятельности» для подготовки студентов 5-х курсов по специальности 7.12010001 «Лечебное дело», 7.12010002 «Педиатрия», 7.12010003 «Медико-профилактическое дело» / сост. В.А. Огнев, Е.Г. Помогайбо. – Харьков : ХНМУ, 2016. – 40 с.
6. Социальная медицина и организация здравоохранения : метод. указ. для студентов к практ. занятию по теме «Организация и содержание работы детских медицинских учреждений, учет и анализ их деятельности» для подготовки студентов 5-х курсов по специальности 7.12010001 «Лечебное дело», 7.12010002, «Педиатрия» 7.12010003 «Медико-профилактическое дело» / сост. В.А. Огнев, М.М. Мищенко. – Харьков : ХНМУ, 2016. – 45 с.
7. Збірник тестових завдань до державного випробувань з гігієни, соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я / В.Ф. Москаленко та ін. ; за ред. В.Ф. Москаленка, В.Г. Бардова, О.П. Яворовського. – Вінниця : Нова Книга, 2012. –200 с.
8. Тестові завдання з соціальної медицини, організації охорони здоров'я та біостатистики : навч. посібник для студентів мед. фак-тів / за ред. В.А. Огнева. – Харків : Майдан, 2005. – С. 182–208.
9. Лекционный курс кафедры.

Самостійна робота

Завдання 1

*Посібник із соціальної медицини та організації охорони здоров'я / за ред. Ю.В. Вороненка. – Київ : Здоров'я, 2002. – 360 с.

Варіант № _____

Провести експертну оцінку організації лікувально-профілактичної допомоги дітям першого року життя за даними ситуаційних завдань посібника* (с. 166–170). Під час виконання завдання використовувати головні організаційні елементи надання медичної допомоги дітям першого року життя (с. 165).

Коротка умова ситуаційної задачі: _____

Висновок:

Завдання 2

Теоретично ознайомитися з аналізом діяльності об'єднаної дитячої лікарні. Для цього вивчити показники діяльності об'єднань дитячої лікарні, окремо показники поліклініки та стаціонару.

Аналіз діяльності проводиться на основі облікових і звітних статистичних форм, наведених вище. Звітні форми містять абсолютні дані, які використовують для розрахунку показників діяльності закладу охорони здоров'я.

1. Показники діяльності дитячої поліклініки:

Укомплектованість лікарями:

$$\frac{\text{Кількість зайнятих посад лікарів}}{\text{Кількість штатних посад лікарів}} \times 100 = \text{ } \%$$

**Укомплектованість дільничними педіатрами:*

$$\frac{\text{Кількість зайнятих посад дільничних педіатрів}}{\text{Кількість штатних посад дільничних педіатрів}} \times 100 = \text{ } \%$$

Питома вага відвідувань з профілактичною метою:

$$\frac{\text{Кількість відвідувань з профілактичною метою}}{\text{Кількість всіх відвідувань поліклініки}} \times 100 = \text{ } \%$$

**Смертність немовлят:*

$$\frac{\text{Кількість дітей, померлих на першому році життя}}{\text{Загальна кількість дітей, народжених живими}} \times 1000 = \text{ } \text{‰}$$

**Захворюваність первинна (власне захворюваність):*

$$\frac{\text{Кількість вперше виявлених захворювань}}{\text{Середньорічна чисельність дитячого населення}} \times 1000 = \text{ } \text{‰}$$

**Хворобливість, поширеність (загальна захворюваність):*

$$\frac{\text{Кількість всіх зареєстрованих захворювань}}{\text{Середньорічна чисельність дитячого населення}} \times 1000 = \text{ } \text{‰}$$

Питома вага окремих видів захворювань серед всіх захворювань:

$$\frac{\text{Хвороби органів дихання}}{\text{Всі зареєстровані захворювання}} \times 100 = \text{ } \%$$

Аналогічно розраховується питома вага інших класів хвороб.

***Індекс здоров'я серед дітей віком від 1 року та інших вікових груп:**

$$\frac{\text{Кількість дітей, які жодного разу не хворіли на 1-му році життя}}{\text{Кількість дітей, які досягли 12-місячного віку}} \times 100 = \text{ } \%$$

***Охоплення новонароджених лікарським патронажем у перші 3 дні після виписки з пологового будинку:**

$$\frac{\text{Кількість новонароджених, які були відвідані лікарями вдома в перші 3 дні}}{\text{Кількість новонароджених, що надійшли на облік дитячої поліклініки}} \times 100 = \text{ } \%$$

Середня кількість відвідувань педіатрів протягом першого року життя:

$$\frac{\text{Кількість відвідувань на першому році життя, зроблених до лікарів}}{\text{Кількість дітей, які досягли віку 12 міс}} = \text{ } \text{ раз}$$

***Питома вага дітей 1-го року життя, які перебували на грудному вигодовуванні:**

$$\frac{\text{Кількість дітей, які перебували на грудному вигодовуванні до 4 міс}}{\text{Кількість дітей, які досягли віку 12 міс}} \times 100 = \text{ } \%$$

Питома вага дітей 1-го року життя, які отримали профілактичні щеплення відповідно до календарного плану:

$$\frac{\text{Кількість дітей першого року життя, які охоплені щепленнями}}{\text{Кількість дітей, які досягли віку 12 міс}} \times 100 = \text{ } \%$$

***Питома вага дітей, своєчасно взятих на диспансерний облік:**

$$\frac{\text{Кількість хворих, взятих на диспансерний облік, з числа осіб з вперше встановленим діагнозом у даному році}}{\text{Кількість хворих з вперше встановленим діагнозом у даному році, які підлягають диспансерному обліку}} \times 100 = \text{ } \%$$

***Охоплення дітей профілактичними оглядами (розраховуємо окремо і за віковими групами):**

$$\frac{\text{Кількість оглянутих дітей}}{\text{Кількість дітей, які підлягали профілактичному огляду}} \times 100 = \text{ } \%$$

Питома вага виявлених захворювань при профілактичних оглядах (цей показник розраховується окремо для кожного захворювання і окремо серед дітей різних вікових груп):

$$\frac{\text{Кількість виявлених захворювань}}{\text{Кількість оглянутих дітей}} \times 100 = \text{ } \%$$

***Збіг поліклінічних та стаціонарних діагнозів:**

$$\frac{\text{Кількість поліклінічних діагнозів, які збіглися з діагнозами лікарні серед госпіталізованих хворих}}{\text{Кількість всіх випадків госпіталізації}} \times 100 = \text{ } \%$$

***Кількість зареєстрованих обґрунтованих скарг на 10 000 дитячого населення:**

$$\frac{\text{Кількість представлених обґрунтованих скарг}}{\text{Середньорічна чисельність дитячого населення}} \times 10000 = \text{ } \text{‰}$$

***Смертність вдома від пневмонії:**

$$\frac{\text{Кількість померлих дітей вдома від пневмонії} \text{ _____}}{\text{Середньорічна чисельність дитячого населення} \text{ _____}} \times 1000 = \text{_____} \text{ ‰}$$

2. Показники діяльності стаціонару дитячої лікарні:

***Забезпеченість дитячого населення лікарняними ліжками:**

$$\frac{\text{Кількість лікарняних ліжок} \text{ _____}}{\text{Середньорічна чисельність дитячого населення} \text{ _____}} \times 10\,000 = \text{_____} \text{ ‰}$$

***Середньорічна зайнятість ліжка:**

$$\frac{\text{Кількість проведених хворими ліжко-днів} \text{ _____}}{\text{Середньорічна чисельність ліжок} \text{ _____}} = \text{_____} \text{ дні}$$

***Середня тривалість перебування хворих на ліжку:**

$$\frac{\text{Кількість проведених ліжко-днів} \text{ _____}}{\text{Кількість виписаних + померлих} \text{ _____}} = \text{_____} \text{ дні}$$

***Оборот ліжка:**

$$\frac{\text{Кількість виписаних + померлих} \text{ _____}}{\text{Середньорічна чисельність ліжок} \text{ _____}} = \text{_____} \text{ раз}$$

***Ефективність лікування у стаціонарі:**

$$\frac{\text{Кількість виписаних з одужанням} \text{ _____}}{\text{Кількість всіх виписаних} \text{ _____}} \times 100 = \text{_____} \text{ ‰}$$

$$\frac{\text{Кількість виписаних без змін у стані здоров'я} \text{ _____}}{\text{Кількість всіх виписаних} \text{ _____}} \times 100 = \text{_____} \text{ ‰}$$

***Лікарняна летальність:**

$$\frac{\text{Кількість хворих, які померли у стаціонарі} \text{ _____}}{\text{Кількість виписаних + померлих} \text{ _____}} \times 100 = \text{_____} \text{ ‰}$$

Крім загальної летальності по лікарні прийнято розраховувати летальність по окремим відділенням і за нозологічними формами (летальність дітей при пневмонії, ревматизмі та ін.).

***Збіг клінічного і патологоанатомічного діагнозів:**

$$\frac{\text{Кількість діагнозів, які підтвердилися при розтинах} \text{ _____}}{\text{Загальна кількість померлих, яким проведені розтини} \text{ _____}} \times 100 = \text{_____} \text{ ‰}$$

***Кількість обґрунтованих скарг на 1000 госпіталізованих:**

$$\frac{\text{Кількість обґрунтованих скарг} \text{ _____}}{\text{Кількість госпіталізованих} \text{ _____}} \times 1000 = \text{_____} \text{ ‰}$$

***Кількість внутрішньолікарняних заражень дітей вірусним гепатитом і іншими захворюваннями на 1000 госпіталізованих:**

$$\frac{\text{Кількість внутрішньолікарняних заражень} \text{ _____}}{\text{Кількість госпіталізованих} \text{ _____}} \times 1000 = \text{_____} \text{ ‰}$$

ТЕМА 14. ОРГАНІЗАЦІЯ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ НАСЕЛЕННЮ. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ЛІКАРЯ-СТОМАТОЛОГА І СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ПОЛІКЛІНІКИ

Мета заняття. Вивчити основи організації і зміст роботи стоматологічної поліклініки, овоїти методику аналізу діяльного установи.

У результаті вивчення теми студент зобов'язаний:

Знати:

Характеристику стоматологічного статусу популяції. Критерії стоматологічного здоров'я, що підлягають вимірюванню. Роль біогеохімічних провінцій і рівня антропогенних забруднень в епідеміології стоматологічних захворювань. Облікові і звітні документи для вивчення стоматологічної захворюваності, правила їх заповнення, показники й індекси. Етапність і спеціалізацію стоматологічної допомоги. Організацію стоматологічної допомоги міському і сільському населенню. Виїзні форми надання стоматологічної допомоги. Організацію стоматологічної допомоги вагітним і дітям. Дитячу стоматологічну поліклініку (відділення), функції, структура, аналіз роботи.

Обліково-звітну медичну документацію і порядок її заповнення:

1. Медична картка стоматологічного хворого (ф. 0.43/о).
2. Листок щоденного обліку роботи стоматолога: лікаря-стоматолога (стоматологічної поліклініки, відділення, кабінету), ф. 037/о.
3. Листок щоденного обліку роботи ортопеда: лікаря-стоматолога-ортопеда (ф. 037-1/о).
4. Листок щоденного обліку роботи лікаря-стоматолога-ортодонта (ф. 037-2/о).
5. Щоденник обліку роботи лікаря-стоматолога (стоматологічної поліклініки, відділення, кабінету), ф. 039-2 / о;
6. Щоденник обліку роботи лікаря-стоматолога-ортодонта (ф. 039-3/о).
7. Щоденник обліку роботи лікаря-стоматолога-ортопеда (ф. 039-4/о).
8. Журнал обліку профілактичних оглядів лікаря-стоматолога (ф. 049/о).

Вміти:

Заповнювати основні облікові стоматологічні документи, оцінювати діяльність стоматологічних закладів і лікарів-стоматологів.

Рекомендована література

1. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я / за заг. ред. Ю.В. Вороненка, В.Ф. Москаленка. – Тернопіль : Укрмедкнига. 2000. – С. 493–531.
2. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я : підручник / за ред. Н.І. Кольцової, О.З. Децік – 2-е вид., перероб. і доп. – Івано-Франківськ, 1999. – С. 110–192.
3. Социальная гигиена и организация здравоохранения / под ред. Н.Ф. Серенко, В.В. Ермакова – Москва : Медицина, 1984. – С. 450–456.
4. Посібник із соціальної медицини та організації охорони здоров'я / за ред. Ю.В. Вороненка. – Київ : Здоров'я, 2002. – С. 217–233.
5. Тестові завдання з соціальної медицини, організації охорони здоров'я та біостатистики : навч. посібник для студентів мед. фак-тів / за ред. В.А. Огнева. – Харків : Майдан, 2005. – С. 196–208.

Самостійна робота

Завдання 1 (в посібнику завдання 2)

Посібник із соціальної медицини та організації охорони здоров'я / за ред. Ю.В. Вороненка. – Київ : Здоров'я, 2002. – 360 с.

На підставі вирішених ситуаційних завдань, наведених у посібнику (с. 219–222):

- розрахувати показники діяльності стоматологічної поліклініки;
- провести аналіз отриманих результатів і зробити висновки;
- дати рекомендації щодо поліпшення роботи стоматологічної поліклініки.

Варіант індивідуального завдання _____

Дані свого варіанту з *табл. 1* (с. 220–221) посібника* перенести в нижченаведені дані робочого зошита.

При виконанні роботи необхідно використовувати дані свого варіанту, підставити їх у словесну формулу і провести обчислення.

**Дані про надання стоматологічної допомоги населенню
в стоматологічній поліклініці за звітний рік**

Поліклініка	Зайнято посад на 10 тис. дорослого населення	Кількість населення			Звернулося дорослого населення в поліклініку	Сановано
		Дорослі	Підлітки	Діти		
1	2	3	4	5	6	7

Кількість оглянутих під час медичних оглядів		Сановано дорослих з тих, що звернулися	Проліковано захворювань слизової оболонки і пародонта	Кількість осіб, яким встановлені зубні протези	Кількість видалених постійних зубів у дітей
Дорослі та підлітки	Діти				
8	9	10	11	12	13

1. Розрахунок показників діяльності стоматологічної поліклініки:

Питома вага осіб, які звернулися до стоматологічної поліклініки (відділення):

$$\frac{\text{Кількість дорослого населення, що звернулося}}{\text{Кількість дорослого населення в районі стоматологічної поліклініки}} \times 100 = \text{\%}$$

Питома вага санованих відносно тих, хто звернувся:

$$\frac{\text{Кількість санованих дорослих}}{\text{Кількість дорослого населення в районі стоматологічної поліклініки}} \times 100 = \text{\%}$$

Питома вага профілактично оглянутих від кількості населення певного віку:

$$\frac{\text{Кількість оглянутих дорослих і підлітків}}{\text{Кількість дорослого населення та підлітків}} \times 100 = \text{\%}$$

$$\frac{\text{Кількість оглянутих дітей}}{\text{Кількість дитячого населення}} \times 100 = \text{\%}$$

Питома вага санованих з числа тих, які звернулися до лікарів-стоматологів:

$$\frac{\text{Сановано дорослого населення}}{\text{Кількість дорослих осіб, які звернулися до лікарів-стоматологів}} \times 100 = \text{\%}$$

Питома вага пролікованих із захворюваннями слизової оболонки і пародонта з числа тих, які звернулися:

$$\frac{\text{Кількість осіб, які пролікували слизову оболонку і пародонт}}{\text{Кількість осіб, які звернулися до лікарів-стоматологів}} \times 100 = \text{\%}$$

Частота видалення постійних зубів у дітей:

$$\frac{\text{Кількість видалених постійних зубів у дітей} \text{ _____}}{\text{Кількість дитячого населення в районі стоматологічної поліклініки} \text{ _____}} \times 1000 = \text{_____} \text{ ‰}$$

Частота випадків зубопротезування:

$$\frac{\text{Кількість осіб, яким поставлено зубні протези} \text{ _____}}{\text{Кількість дорослого населення в районі стоматологічної поліклініки} \text{ _____}} \times 1000 = \text{_____} \text{ ‰}$$

2. Аналіз діяльності стоматологічної поліклініки і висновок:

Рекомендації щодо поліпшення роботи стоматологічної поліклініки:

Завдання 2 (у посібнику завдання 3)

Посібник із соціальної медицини та організації охорони здоров'я / за ред. Ю.В. Вороненко. – Київ : Здоров'я, 2002. – 360 с.

На підставі вирішених ситуаційних завдань, наведених у посібнику (с. 224–225):

- обчислити показники діяльності терапевтичного стоматологічного відділення;
- провести аналіз отриманих результатів і зробити висновки;
- дати рекомендації щодо поліпшення його роботи.

Варіант індивідуального завдання _____

Дані свого варіанту з *табл. 2* (с. 224–225) посібника перенести в нижченаведені таблиці та формули робочого зошита.

При виконанні роботи необхідно використовувати дані свого варіанту, підставити їх у словесну формулу і провести обчислення.

Дані про роботу стоматологів-терапевтів за місяць

Лікар-стоматолог	Кількість робочих днів	Прийнято хворих		Запломбовано зубів (всього)	Запломбовано постійних зубів	
		Всього	У тому числі первинних (плановий профілактичний огляд)		Всього	У тому числі ускладнених карієсом

Вилікувано постійних зубів за одне відвідування при ускладненому карієсі	Всього сановано (звернулися в порядку планового профілактичного огляду)	Кількість осіб, які потребують санації, з кількості оглянутих під час планового медичного огляду	Сановано з кількості виявлених під час планового профілактичного огляду	Відпрацьовано умовних одиниць праці (УОП)

1. Розрахунок показників діяльності терапевтичного стоматологічного відділення:

Питома вага осіб, прийнятих лікарями під час планового профілактичного огляду, відносно всіх прийнятих (при зверненні і в плановому порядку)

$$\frac{\text{Кількість прийнятих під час планового огляду (первинних хворих)}}{\text{Кількість прийнятих осіб за зверненнями та в плановому порядку}} \times 100 = \text{_____ \%}$$

Середня кількість запломбованих зубів за день на 1 лікаря:

$$\frac{\text{Кількість запломбованих зубів за місяць}}{\text{Кількість робочих днів}} = \text{_____ зубів}$$

Співвідношення кількості запломбованих постійних зубів з неускладненим карієсом і кількості запломбованих зубів з ускладненим карієсом:

$$\frac{\text{Кількість запломбованих постійних зубів з неускладненим карієсом}}{\text{Кількість запломбованих зубів з ускладненим карієсом (пульпіт періодонтит)}} = \text{_____ зубів}$$

Питома вага вилікуваних ускладнених карієсом постійних зубів за одне відвідування:

$$\frac{\text{Кількість вилікуваних зубів при ускладненому карієсі за одне відвідування}}{\text{Кількість запломбованих постійних зубів з ускладненим карієсом (пульпіт, періодонтит)}} \times 100 = \text{_____ \%}$$

Середня кількість проведених санацій (при зверненні та в порядку планової санації) за день на лікаря:

$$\frac{\text{Кількість проведених санацій за місяць}}{\text{Кількість робочих днів}} = \text{_____ санацій}$$

Питома вага осіб, які вимагають санації, від загальної кількості осіб, оглянутих під час планового профілактичного огляду:

$$\frac{\text{Кількість осіб, які потребують санації}}{\text{Кількість оглянутих у плановому порядку}} \times 100 = \text{_____ \%}$$

Питома вага санованих осіб від кількості осіб, які потребують санації, виявлених під час планового профілактичного огляду:

$$\frac{\text{Кількість санованих осіб}}{\text{Кількість виявлених осіб під час планового профілактичного огляду}} \times 100 = \text{_____ \%}$$

Середня кількість умовних одиниць праці (УОП) за день на 1 лікаря:

$$\frac{\text{Кількість УОП за місяць}}{\text{Кількість робочих днів}} = \text{_____ УОП}$$

2. Аналіз діяльності терапевтичного стоматологічного відділення та висновки:

Рекомендації щодо поліпшення роботи терапевтичного стоматологічного відділення:

Завдання 3 (в посібнику завдання 4)

Посібник із соціальної медицини та організації охорони здоров'я / за ред. Ю.В. Вороненка. – Київ : Здоров'я, 2002. – 360 с.

На підставі вирішених ситуаційних завдань, наведених у посібнику* (с. 226–227).

– визначити кількість умовних одиниць праці (УОП) для лікарів з різним стажем роботи; **

– зробити висновок.

Варіант індивідуального завдання _____

Дані свого варіанту з *табл. 3* (с. 226–227) посібника перенести в нижченаведену таблицю робочого зошита і провести обчислення.

** Лікар зі стажем роботи до 5 років за зміну повинен виконати 21 УОП, з 5 до 7 років – 23 УОП, 7 років і більше – 25 УОП (Наказ МОЗ України № 305 от 21.11.2001р.).

№ пор.	Вид процедури	Час на процедуру (хв)	УОП	Кількість процедур, виконаних лікарем-стоматологом	Кількість виконаних УОП
1	2	3	4	5	6
1	Первинний огляд хворого	8	0,5		
2	Повторний огляд хворого	8	0,5		
3	Знеболювання інфільтраційне	4	0,25		
4	Визначення патологічної рухливості зубів	4	0,25		
5	Аналіз рентгенограми прицільної	5	0,25		
6	Аналіз панорамної рентгенограми	10	0,5		
7	Зняття м'якого зубного нальоту з усіх зубів	12	0,75		
8	Зняття зубного каменю з усіх зубів	64	4,0		
9	Вибіркове пришліфування зубів, усунення травматичної оклюзії	16	1,0		
10	Відбілювання зубів	12	0,75		
11	Закриття фісур одного зуба герметиками	8	0,5		
12	Лікування одного зуба при поверхневому і середньому карієсі (без накладання пломби)	12	0,75		
13	Лікування одного зуба при глибокому карієсі (без накладання пломби)	20	1,25		
14	Препарування каріозної порожнини	12	0,75		
15	Накладення девіталізуючої пасти і пов'язки	4	0,25		
16	Пломбування одного каналу кореня зуба пастою, що полімеризується (цементом)	8	0,5		
17	Пломбування одного каналу кореня зуба пастою і гутаперчевими штифтами	12	0,75		
18	Накладення лікувальної пов'язки	4	0,25		

ТЕМА 15. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ МЕДИКО-СОЦІАЛЬНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ТИМЧАСОВОЇ І СТІЙКОЇ ВТРАТИ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ

Мета заняття. Вивчити організацію і методику проведення медико-соціальної експертизи непрацездатності населення.

У результаті вивчення теми студент зобов'язаний:

Знати:

Завдання лікарів при проведенні експертизи тимчасової втрати працездатності. Лікарсько-консультативну комісію (ЛКК): функції, склад, організація роботи. Причини тимчасової непрацездатності. Оформлення і порядок видачі листків непрацездатності при окремих видах і випадках тимчасової непрацездатності. Причини стійкої непрацездатності. Групи інвалідності. Медико-соціальні експертні комісії (МСЕК), їх види та функції. Методику вивчення і обчислення показників інвалідності населення. Структуру інвалідності за причинами і групами. Динаміку інвалідності. Особливості інвалідності внаслідок стоматологічних захворювань.

Вміти:

Визначати тактику різних посадових осіб лікувально-профілактичних закладів і МСЕК щодо конкретних видів і випадків тимчасової та стійкої втрати працездатності.

Оформляти листки непрацездатності та довідки при різних причинах тимчасової непрацездатності:

- хвороби і травми;
- догляд за хворими (дорослими і дітьми);
- вагітність та пологи, штучне переривання вагітності;
- санаторно-курортне лікування;
- усиновлення (удочеріння) дітей з пологового будинку;
- протезуванні в спеціалізованих закладах та ін.

Рекомендована література

1. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я / за заг. ред. Ю.В. Вороненка, В.Ф. Москаленка. – Тернопіль : Укрмедкнига, 2000. – С. 410–458.
2. Соціальна медицина та організація охорони здоров'я : підручник / за ред. Н.І. Кольцової, О.З. Децік – 2-е вид., перероб. і доп. – Івано-Франківськ, 1999. – С. 193–216.
3. Социальная гигиена и организация здравоохранения / под ред. Н.Ф. Серенко, В.В. Ермакова. – Москва : Медицина, 1984. – С. 339–355.
4. Посібник з соціальної медицини та організації охорони здоров'я / за ред. Ю.В. Вороненка. – Київ: Здоров'я, 2002. – С. 184–204.
5. Тестові завдання з соціальної медицини, організації охорони здоров'я та біостатистики : навч. посібник для студентів мед. ф-тів / за ред. В.А. Огнева. – Харків : Майдан, 2005. – С. 232–263.
6. Социальная медицина и организация здравоохранения : метод. указ. для студентов к практ. занятию по теме «Система обязательного государственного социального страхования населения. Виды медицинской экспертизы» для подготовки студентов 5-х курсов по специальности 7.12010001 «Лечебное дело», 7.12010002 «Педиатрия», 7.12010003 «Медико-профилактическое дело» / сост. В.А. Огнев, С.Г. Усенко. – Харьков : ХНМУ, 2016. – 12 с.
7. Социальная медицина и организация здравоохранения : метод. указ. для студентов к практическому занятию по теме «Организация проведения медико-социальной экспертизы временной нетрудоспособности, ее правовые основы» для подготовки студентов 5-х курсов по специальности 7.12010001 «Лечебное дело», 7.12010002, «Педиатрия», 7.12010003 «Медико-профилактическое дело» / сост. В.А. Огнев, С.Г. Усенко. – Харьков : ХНМУ, 2016. – 40 с.
8. Социальная медицина и организация здравоохранения : метод. указ. для студентов к практ. занятию по теме: «Организация медико-социальной экспертизы стойкой утраты трудоспособности (инвалидности), порядок ее осуществления» для подготовки студентов по специальности 7.12010001 «Лечебное дело», 7.12010002 «Педиатрия», 7.12010003 «Медико-профилактическое дело» / сост. В.А. Огнев, С.Г. Усенко – Харьков : ХНМУ, 2016. – 31 с.

9. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування (№ 16/98-ВР від 14 січня 1998 року).

10. Закон України про загальнообов'язкове державне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності і витратами, обумовленими народженням і похованням, затверджений 18.01.01 року за № 2240-III.

11. Постанова Кабінету Міністрів України № 83 від 22 лютого 1992 року «Положення про медико-соціальну експертизу».

12. Постанова Кабінету Міністрів України № 221 від 4 квітня 1994 року «Порядок організації і проведення медико-соціальної експертизи втрати працездатності».

13. Наказ МОЗ України № 455 від 13 листопада 2001 року «Про затвердження інструкції про порядок видачі документів, що засвідчують тимчасову непрацездатність громадян».

14. Наказ МОЗ України № 46/81/4 від 09.03.00 року. «Про затвердження інструкції про порядок заповнення бланку листка непрацездатності».

Самостійна робота

Посібник із соціальної медицини та організації охорони здоров'я / за ред. Ю.В. Вороненка. – Київ : Здоров'я, 2002. – 360 с.

Завдання 1

На підставі наведених ситуаційних завдань в посібнику* (с. 195–197) оформити листок непрацездатності.

Ситуаційне завдання _____

Ситуаційне завдання коротко переписати з посібника:

Рішення:

Заповнюється лікарем і зберігається в закладі охорони здоров'я	ЛИСТОК НЕПРАЦЕЗДАТНОСТІ ПЕРВИННИЙ, ПРОДОВЖЕННЯ ЛИСТКА №..... (відповідне підкреслити)	Серія №..... (прізвище лікаря)	К о р і н е ц ь
	(прізвище, ім'я, по батькові непрацездатного)	№ медичної карти	
	Виданий..... 20.....р. (число, місяць)	(підпис одержувача)	

ЗАПОВНЮЄТЬСЯ ЛІКАРЕМ ЛІКУВАЛЬНИГО ЗАКЛАДУ	Л І Н І Я В І Д Р І З У				П Р И М І Т К А :
	ЛИСТОК НЕПРАЦЕЗДАТНОСТІ ПЕРВИННИЙ, ПРОДОВЖЕННЯ ЛИСТКА №..... (відповідне підкреслити)		Серія №.....		
	(назва і місцезнаходження закладу охорони здоров'я)		Печатка закладу охорони здоров'я		
	Виданий..... 20.....р. (число, місяць)	Вік..... (повних років)	Чол.	Жін.	
	(прізвище, ім'я, по батькові непрацездатного)		відповідне підкреслити		
	(місце роботи: назва підприємства, установи, організації)		Шифр МКХ-10.....		
	Діагноз первинний:		Діагноз заключний:		
	Причина непрацездатності: захворювання загальне – 1, професійне та його наслідки – 2, наслідок аварії на ЧАЕС – 3; нещасний випадок на виробництві та його наслідки – 4, неви-робничі травми – 5, контакт з хворим на інфекційне захворювання – 6, санаторно-курортне лікування – 7, вагітність та пологи – 8, ортопедичне протезування – 9, догляд (вік)..... – 10				
	РЕЖИМ:		Відмітка про порушення режиму:		
	Перебував у стаціонарі З.....20.....р. по.....20.....р.		Підпис лікаря.....		
Перевести тимчасово на іншу роботу З.....20.....р. по.....20.....р.		Направлений у МСЕК.....20.....р.			
Підпис голови ЛКК..... М.П.		Підпис лікаря.....			
Видачу листка непрацездатності дозволяю		Оглянутий у МСЕК.....20.....р.			
Підпис головного лікаря..... М.П.		Висновок МСЕК.....			
Підпис головного лікаря..... М.П.		Підпис голови МСЕК.....			
З В І Л Ь Н Е Н Н Я В І Д Р О Б О Т И					
З якого числа	До якого числа включно	Посада і прізвище лікаря	Підпис та печатка лікаря		
З..... (число, місяць, рік)	(словами число і місяць)				
З..... (число, місяць, рік)	(словами число і місяць)				
З..... (число, місяць, рік)	(словами число і місяць)				
З..... (число, місяць, рік)	(словами число і місяць)				
З..... (число, місяць, рік)	(словами число і місяць)				
СТАТИ ДО РОБОТИ		посада, прізвище	Печатка закладу охорони здоров'я		
З..... (словами число і місяць)					
ПРОДОВЖУЄ ХВОРИТИ		підпис лікаря			
Видано новий листок непрацездатності (продовження) №.....					

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ З ТЕМИ 4
«Відносні величини, графічне зображення статистичних даних»

Деякі показники стану здоров'я
і забезпечення медичною допомогою населення у 2016 році (дані умовні)

Об- ласть	Всього населення	Народи- лося дітей протягом року	Всього лікарів	Кількість лікарняних ліжок	Кількість померлих	З них за причинами смерті населення			
						Серцево- судин. захворю- вання	Онкологічні захворю- вання	Травми, нещасні випадки і отруєння	Інші
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	1803455	14067	6763	15925	27593	16694	3725	2677	4498
2	1055912	8658	4044	9450	16895	10052	2112	1554	3176
3	3701150	27018	14879	32348	62920	38129	7425	6166	11200
4	493201	4340	1943	4256	7645	4617	1063	680	1284
5	1424899	10259	6099	12553	21943	13210	2809	1865	4060
6	1824858	12409	7573	15840	29015	17206	3511	2756	5542
7	1696349	13401	7277	14504	25615	14498	3432	2331	5354
8	1673319	13554	6827	14206	27442	16301	3760	2580	4802
9	1332499	10260	5503	11659	21586	12693	2785	1900	4209
10	2949599	21532	12359	25721	46899	28514	6378	4643	7363

Додаток 2

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ З ТЕМИ:
«Відносні величини, графічне зображення статистичних даних»

Рівень смертності в областях за останні 5 років на 1 000 наявного населення (дані умовні)

Область	Коефіцієнт смертності				
	2012	2013	2014	2015	2016
1	14,2	14,3	14,9	15,2	
2	14,8	15,1	15,6	15,9	
3	15,1	15,5	16,6	16,7	
4	13,9	14,2	14,4	14,6	
5	14,9	15,2	15,1	15,3	
6	14,0	14,5	14,7	14,8	
7	13,9	14,2	14,4	14,6	
8	15,3	15,9	16,0	16,2	
9	14,9	15,1	15,5	15,9	
10	14,9	15,1	15,4	15,6	

Додаток 3

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ З ТЕМИ:
«Відносні величини, графічне зображення статистичних даних»

Забезпеченість лікарями населення в областях України за останні 5 років
на 10 000 населення (дані умовні)

Область	Забезпеченість лікарями на 10 000 населення				
	2012	2013	2014	2015	2016
1	40,2	44,3	46,4	45,2	
2	40,8	42,1	43,6	46,9	
3	42,1	43,5	44,6	45,0	
4	41,9	43,2	43,0	44,3	

Область	Забезпеченість лікарями на 10 000 населення				
	2012	2013	2014	2015	2016
5	42,9	43,5	44,1	44,6	
6	41,0	42,5	43,0	43,2	
7	41,9	42,2	43,4	44,6	
8	42,3	44,3	45,0	46,2	
9	42,9	43,1	44,5	45,9	
10	41,9	43,1	44,4	45,6	

Додаток 4

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ З ТЕМИ 5

«Варіаційні ряди»

Одиниця спостереження	Ознаки, які враховуються									
	Зріст (см)	Вага (кг)	Пульс	ЖЄЛ	Діастолічний тиск	Систоличний тиск	Зріст сидячи (см)	Окружність грудної клітки (см)	Сила м'язів кисті (кг)	Частота дихання
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	163	77	63	3000	65	110	130	91	23	14
2	169	83	69	3600	80	120	136	97	45	18
3	168	82	68	3500	80	120	135	96	40	17
4	164	78	64	3100	70	110	131	92	25	14
5	167	81	67	3400	80	120	134	95	35	16
6	168	82	68	3500	80	120	135	96	40	17
7	170	84	70	3700	83	125	137	98	50	19
8	168	82	68	3500	80	120	135	96	40	17
9	169	83	69	3600	80	120	136	97	45	18
10	172	86	72	3900	85	130	139	100	53	21
11	171	85	71	3800	85	125	138	99	52	20
12	170	84	70	3700	83	125	137	98	50	19
13	169	83	69	3600	80	120	136	97	45	18
14	168	83	68	3500	80	120	135	96	40	17
15	168	82	68	3500	80	120	135	96	40	17
16	165	79	65	3200	75	110	132	93	28	14
17	165	79	70	3200	75	115	132	93	28	14
18	165	79	65	3200	75	115	132	93	28	14
19	166	80	66	3300	77	115	133	94	30	15
20	166	80	66	3300	77	115	133	94	30	15
21	166	81	66	3300	77	115	133	94	30	15
22	166	80	66	3300	77	115	133	94	30	15
23	167	81	67	3400	80	120	134	95	35	16
24	167	81	67	3400	80	120	134	95	35	16
25	171	85	71	3800	85	125	138	99	52	20
26	169	83	69	3600	80	120	136	97	45	18
27	170	84	70	3700	83	125	137	98	50	19
28	167	81	67	3400	80	120	134	95	35	16
29	167	81	67	3400	80	120	134	95	35	16
30	168	82	68	3500	80	120	135	96	40	17
31	169	83	69	3600	80	120	136	97	45	18
32	169	83	69	3600	80	120	136	97	45	18
33	170	85	70	3700	83	125	137	98	50	19
34	171	85	71	3800	85	125	138	99	52	20
35	172	86	69	3900	85	130	139	100	53	21
36	173	85	68	4000	90	130	142	105	54	22

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ З ТЕМИ 12
«Методика обчислення та оцінка демографічних показників».
Деякі демографічні дані про здоров'я населення ряду областей за 2015-2016 рр.

Область	2015 р.			2016 р.						
	Всього населення	Народилося	Померло на 1-му році життя	Всього населення	Діти до 14 років	Населення 50 років і старше	Непрацюючі (діти, пенсіонери)	Всього померло	Народилося	Померло на 1-му році життя
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	273300	2323	28	273200	68300	81960	123789	4180	2377	26
2	134689	1118	13	134534	37670	32288	55645	2220	1130	13
3	156899	1365	15	156785	23518	39196	65234	2320	1380	14
4	238674	1862	22	238532	47706	35780	111234	3554	1932	22
5	362678	2720	31	362312	83332	65216	145897	5725	2826	32
6	853890	7514	92	853759	136601	136601	412342	13746	8367	101
7	655187	4717	57	654877	137524	124427	280765	10740	4912	58
8	356747	2604	33	349876	55980	62978	143564	5458	2694	33
9	977765	7529	84	976547	205075	205075	435697	15429	7715	83
10	239890	1967	20	239549	28746	33537	98786	3473	2036	21

Область	2016						
	Мертвона-роджені	Померло на 1-му тижні життя	Померло на 2-4-му тижні життя	Померло на 1-му місяці життя	Померло на 2-12-му місяцях життя	Померло жінок під час вагітн., пологів, 42 тиж після пологів	Кількість жінок у віці 15-49 років
12	13	14	15	16	17	18	19
1	11	6	2	8	17	1	130735
2	5	3	5	8	5	1	20327
3	6	4	3	7	7	1	24818
4	8	4	3	7	16	1	33855
5	11	6	1	7	24	2	49455
6	34	24	0	24	77	1	136618
7	23	11	1	12	46	1	85764
8	11	5	2	7	26	1	47345
9	29	22	1	23	60	2	136890
10	9	5	2	7	14	1	35818

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ З ТЕМИ 13:
«Методика вивчення захворюваності. Обчислення
і оцінка показників окремих видів захворюваності, у тому числі в стоматології»
(завдання 3)

№ району	Всього обстежено населення	Виявлено осіб, що мають карієс	Серед населення виявлено зубів:		
			з активним карієсом	пломбованих	видалених
1	14500	13400	5075	13195	2030
2	15800	14831	7110	18486	2844
3	16300	14854	7335	19071	2934
4	20500	18320	6150	15990	2460
5	18200	16522	6370	16562	2548
6	17500	15521	7000	18200	2800
7	14000	12512	4200	10920	1680
8	13900	12305	5560	14456	2224
9	19600	18476	6370	16562	2548
10	20000	18154	9000	23400	3600

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ З ТЕМИ 14
«Аналіз діяльності об'єднаної міської лікарні за даними річного звіту
(ф. 12, ф. 20 та ін.)»
Діяльність поліклініки

Район	Середньорічна чисельність населення (тис.)	Кількість народжених живими у звітному році	Кількість померлих за рік	Кількість посад лікарів				Кількість відвідувань поліклініки (тис.)				Загальна кількість виїздів	Кількість операцій на органах вуха, горла, носа	Загальна кількість операцій	Якість діагностики в поліклініці		Зареєстровано захворювань (тис.)	
				Всього	З них зайнятих	Сімейних (дільничних) лікарів		Всього	У т.ч. з профілактичною метою	Сімейних (дільничних) лікарів					Кількість госпіталізованих поліклінікою	Діагнози, які збіглися зі стаціонаром	Всього	У т.ч. з вперше встановленим діагнозом
						всього	З них зайнятих			В поліклініці	На дому							
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	34,4	268	450	45	41	20	18	445	185	105	30	1950	158	425	5500	5018	53	18
2	34,5	266	462	45	42	20	19	450	185	105	29	2100	149	400	5600	5390	53	19
3	34,0	272	435	44	41	20	18	443	183	106	30	1880	155	380	5520	4970	54	19
4	35,0	266	441	45	42	20	19	460	180	108	30	1800	160	395	5510	4960	56	20
5	35,0	273	427	46	43	20	18	470	180	108	30	1950	145	420	5520	4910	56	21
6	34,0	278	442	45	42	20	18	450	190	106	28	1940	138	430	5500	5016	52	18
7	34,5	269	418	44	41	20	19	440	180	104	30	1935	130	438	5510	5019	53	19
8	34,5	265	428	45	40	20	19	450	185	106	30	2035	142	440	5500	5017	52	19
9	34,0	266	435	44	41	20	18	443	183	105	29	2105	159	390	5580	5180	53	19
10	34,0	270	442	44	42	20	18	445	185	105	30	1900	162	415	5510	4980	54	20
11	34,5	272	445	45	34	20	18	450	185	104	23	1985	145	420	5510	4970	52	19
12	34,5	274	462	44	42	20	19	470	205	105	30	2115	156	390	5600	5395	54	20
13	34,2	268	434	44	41	21	18	440	170	104	25	1985	143	410	5500	5010	52	19
14	35,6	270	470	45	43	21	19	435	195	106	30	2030	158	425	5535	5080	54	18
15	34,8	266	456	43	42	21	20	460	185	103	28	2200	149	445	5660	4980	55	21

Захворюваність з тимчасовою непрацездатністю			Інвалідність населення						Диспансеризація хворих									Кількість осіб І групи	Кількість осіб, яким проведено ліку- вання
Середньорічна чисельність робітників	Кількість всіх випадків непра- цездатності	Кількість днів непрацездатно- сті	Кількість осіб, які отримують пенсії з інвалідності	Кількість всіх нових випадків виходу на інвалідність	Кількість осіб, яким змінили групу інвалідності при повторному огляді	Загальна кількість інвалідів, які пройшли переогляд за рік	Кількість реабілітованих інва- лідів	Кількість інвалідів, що вибули	Перебувало на обліку на початок року	Виявлено хворих в поточному році	У т.ч. з вперше встановленим діагнозом	Взято під нагляд	У т.ч. з вперше встановленим діагнозом	Знято з обліку з різних причин	Знаходяться під наглядом на кінець року	Кількість загострень певного захворювання	Кількість хворих з певним захворюванням		
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
17000	13940	143350	4200	60	185	3800	622	42	4300	1100	340	1000	315	1218	4082	158	460	975	2050
17500	14200	150100	4100	70	169	3650	541	38	4300	1115	335	1070	320	1235	4135	164	480	1125	2070
17400	13850	143900	4000	68	172	3550	512	28	4300	1090	320	1050	305	1231	4119	172	490	980	2150
17450	14150	143850	4250	65	196	3480	561	48	4200	1095	325	1050	310	1210	4040	184	510	1220	2280
17250	14400	142900	4500	72	170	4000	644	52	4200	1088	315	1060	300	1210	4050	187	500	1090	2160
17200	13980	143900	3950	64	162	3950	589	36	4200	1000	305	1050	290	1208	4042	190	585	1200	2350
17650	13900	143450	4150	75	178	3900	560	25	4100	1050	308	955	290	1165	3896	171	535	1115	2055
17600	14250	150130	4050	61	181	3700	563	46	4100	1050	310	980	295	1168	3912	169	495	1185	2380
17900	14450	151000	4450	74	190	4150	650	37	4100	1205	350	996	335	1170	3936	175	486	1226	2400
18000	14300	150280	3900	62	168	3560	570	40	4400	1210	345	1000	330	1165	4235	190	505	1300	2800
17800	13800	144000	4150	68	184	3850	585	32	4400	1218	335	1168	320	1282	4286	189	545	1280	2760
18100	14280	150290	4000	66	173	3600	568	31	4300	1115	335	1070	320	1235	4135	183	490	1035	2850
17400	13900	143560	4390	74	195	3720	689	43	4150	1080	305	980	385	1155	3975	186	535	1235	2660
17650	14350	151100	4215	70	200	4000	658	40	4250	1120	330	1080	325	1200	4130	172	538	1186	2560
18000	14200	150900	3895	68	198	3350	612	33	4300	1200	340	1140	340	1195	4245	180	498	1290	2395

Продовження додатка 7

Кількість осіб, які потребували лікування	Кількість осіб, переведених з II в III групу	Кількість осіб II групи	Профогляди				Виявлено хворих з числа оглянутих		Диспансерне спостереження за ветеранами війни							Дефекти в роботі	
			Підлягало (тис.)		Оглянуто (тис.)		підлітків	дорослих	Кількість ветеранів I групи	Кількість ветеранів II групи	Кількість ветеранів III групи	Кількість ветеранів, яким проведено стаціонарне лікування	Загальна кількість ветеранів	Кількість ветеранів, яким проведено санаторно-курортне лікування	Кількість ветеранів, що вибули (померли, виїхали)	Обґрунтовані скарги на 10 000 населення	Пізня діагностика захворювань
			підлітків	дорослих	підлітків	дорослих											
40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57
4082	136	2300	1,8	4,0	1,72	3,82	180	410	120	230	110	205	460	106	28	3	2
4135	148	2125	2,0	4,0	1,8	3,8	190	400	135	245	100	198	480	108	36	2	3
4119	152	1990	1,9	4,1	1,8	3,9	150	300	138	266	116	166	520	98	45	3	2
4040	160	2100	2,0	4,4	1,9	4,1	160	320	142	252	101	158	495	110	29	2	3
4050	150	2350	2,0	4,5	1,8	4,2	160	330	140	238	91	190	470	115	35	1	2
4042	146	2250	1,9	4,0	1,8	3,8	200	400	136	236	93	175	465	125	32	2	2
3896	139	2120	1,8	3,8	1,7	3,7	170	400	122	240	123	208	485	128	41	2	2
3912	135	2000	1,9	3,8	1,8	3,7	180	400	119	228	143	205	490	118	38	1	3
3936	160	2120	2,0	4,0	1,8	3,9	180	390	125	248	132	220	505	130	37	2	2
4235	155	2150	2,0	4,0	1,8	3,9	170	350	130	250	130	228	510	115	42	2	2
4286	162	2230	1,9	4,0	1,8	3,85	160	400	126	235	94	199	455	122	33	1	2
4135	159	2160	1,9	3,9	1,8	3,8	1,85	415	138	228	104	189	470	135	30	2	1
3975	143	2300	1,9	4,0	1,75	3,8	170	360	120	255	105	185	480	160	42	3	1
4130	148	1980	2,1	3,9	1,85	4,1	165	380	132	240	103	180	475	155	35	2	2
4245	150	2105	2,0	4,1	1,9	4,0	185	410	130	258	127	215	515	140	40	2	2

Діяльність стаціонару

№ пор.	Чисельність населення (тис.)	Кількість розгорнутих ліжок	Надійшло хворих	Виписано	У тому числі					Проведено ліжко-днів (тис.)	Хірургічна робота						Якість діагностики		Скарги населення	Кількість хворих з важкими стадіями онкозахворювань	
					з одужанням	з поліпшенням	без змін	померло	запишилися в стаціонарі		Кількість хворих	Кількість прооперованих	Кількість посад хірургів	Кількість хворих, що потребують невідкладної допомоги, але доставлених в стаціонар пізніше 24 год після встановлення діагнозу	Кількість хворих, доставлених для надання термінової допомоги	Кількість ускладнень	Померли після операції	Клінічний діагноз			Збіглися на секції
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1	34,0	250	5650	5428	2060	3040	328	72	150	85,2	950	470	10	12	185	10	5	50	45	5	4
2	34,5	250	5720	5525	2100	3094	331	75	120	85,8	960	480	12	14	172	9	6	52	47	4	5
3	34,0	250	5700	5446	2069	3049	328	74	180	85,4	960	475	11	18	145	9	6	52	48	4	3
4	35,0	250	5620	5437	2066	3044	327	73	180	85,3	958	470	10	13	121	10	5	53	48	5	2
5	35,0	250	5670	5446	2068	3050	328	74	150	85,4	958	470	11	11	198	10	6	50	45	4	2
6	34,0	250	5620	5428	2059	3040	329	72	120	85,2	965	482	12	12	148	11	6	51	46	4	3
7	34,5	250	5650	5437	2065	3045	327	73	140	85,3	970	485	13	15	121	10	6	50	46	3	4
8	34,5	250	5598	5428	2061	3040	327	72	98	85,2	970	480	12	17	126	9	6	52	47	2	2
9	34,0	250	5600	5506	2092	3033	331	74	100	85,9	960	460	10	21	185	12	5	51	46	2	2
10	34,0	250	5630	5436	2065	3044	327	74	120	85,4	960	465	12	19	176	11	5	53	48	3	5
11	34,5	250	5650	5446	2088	3050	328	74	130	85,6	950	460	13	15	180	10	5	50	45	4	1
12	34,5	250	5640	5437	2066	3043	326	73	130	85,2	950	470	10	17	165	10	5	50	46	4	3
13	35,0	250	5650	5490	2100	3032	308	70	140	85,8	980	465	13	20	148	9	5	51	47	4	2
14	34,0	240	5700	5530	2085	3042	356	72	145	85,4	975	450	12	18	183	12	6	50	48	5	2
15	34,5	270	5680	5580	2074	3065	317	74	150	85,3	974	424	11	14	174	10	5	53	46	3	2

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ З ТЕМИ 12
«Організація роботи установ екстреної (швидкої) медичної допомоги
і аналіз їх діяльності»

Деякі дані роботи швидкої медичної допомоги за 2017 рік

№ пор.	Кількість населення (тис.)	Кількість викликів	Середньодобова кількість викликів ЕМП	Кількість працюючих бригад	Кількість виїздів ЕМД протягом 4 хв з моменту виклику	Загальна кількість викликів ЕМД	Кількість випадків розбіжності діагнозів ЕМД і стаціонару	Загальна кількість хворих, доставлених ШМД в стаціонар
1	94,5	60	61	7	42	58	7	28
2	96,34	58	59	6	46	64	9	29
3	98,76	59	62	9	44	61	3	27
4	97,88	62	64	8	41	59	5	26
5	92,45	61	60	9	43	60	8	25
6	93,76	63	61	6	45	62	7	28
7	95,6	58	58	7	44	63	6	27
8	94,3	64	62	9	43	61	4	25
9	92,0	61	59	8	41	60	8	26
10	98,5	59	57	7	42	59	9	23
11	94,6	60	64	8	46	58	4	28
12	97,54	64	62	9	44	59	6	24

Продовження додатка 9

№ пор.	Кількість госпіталізованих хворих, доставлених ЕМД в стаціонар	Загальна кількість хворих, доставлених ЕМД у стаціонар для госпіталізації	Кількість хибних викликів ЕМД	Загальна кількість викликів ЕМД	Кількість викликів, обслугованих лікарськими бригадами	Загальна кількість викликів обслугованих лікарськими і фельдшерськими бригадами	Час, витрачений бригадою на обслуговування викликів протягом доби
1	26	29	3	58	42	58	15
2	25	28	4	64	45	64	13
3	21	24	5	61	41	61	14
4	2	26	7	59	43	59	15
5	24	27	4	60	44	60	12
6	26	29	3	62	45	62	15
7	24	27	6	63	43	63	16
8	23	26	4	61	42	61	11
9	25	28	5	60	41	60	13
10	22	25	4	59	44	59	12
11	24	27	3	58	46	58	15
12	23	26	5	59	43	59	14

Продовження додатка 9

№ пор.	Час, витрачений бригадою на обслуговування викликів протягом 24 год	Кількість повторних викликів ЕМД протягом доби	Загальна кількість викликів ЕМП протягом доби	Кількість успішних реанімацій, проведених бригадами ЕМД	Загальна кількість реанімацій, виконаних бригадами ШМД	Кількість летальних випадків у присутності бригади ЕМД	Загальна кількість викликів бригади ЕМД
1	24	6	58	13	18	4	58
2	24	7	64	14	16	5	64
3	24	5	61	12	17	3	61
4	24	2	59	14	19	2	59
5	24	3	60	10	16	4	60
6	24	4	62	13	17	3	62
7	24	6	63	14	19	4	63
8	24	3	61	11	14	3	61
9	24	4	60	12	15	2	60
10	24	7	59	10	14	3	59
11	24	4	58	14	17	2	58
12	24	2	59	15	18	3	59
13	24	5	61	12	16	2	61
14	24	3	63	14	17	4	63
15	24	4	62	10	14	2	62
16	24	6	58	13	18	4	58
17	24	7	64	14	16	5	64
18	24	5	61	12	17	3	61
19	24	2	59	14	19	2	59
20	24	3	60	10	16	4	60
21	24	4	62	13	17	3	62
22	24	6	63	14	19	4	63
23	24	3	61	11	14	3	61
24	24	4	60	12	15	2	60
25	24	7	59	10	14	3	59

Інформація для студентів

Кафедра розсилає навчально-методичні матеріали для підготовки до практичних занять (при наданні електронних адрес в кімнату № 16).

Крім цього, рекомендована література знаходиться на електронних носіях:

- Репозитарій Харківського національного медичного університету –
http://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/375/browse?type=title&submit_browse=%D0%9F%D0%BE+%D0%B7%D0%B0%D0%B3%D0%BB%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D1%8E
- Сторінка кафедри в соцмережі за посиланням: [facebook.com/groups/socmed.khnm](https://www.facebook.com/groups/socmed.khnm)
- Кафедральний клас програмованих форм навчання (кімната № 16).

На паперових носіях:

- Навчальна бібліотека Харківського національного медичного університету.
- Бібліотека кафедри громадського здоров'я та управління охороною здоров'я (видача матеріалів у кімнаті № 17).

Додаткові інформаційні ресурси

1. U.S. National Library of Medicine – Национальная медицинская библиотека США – <http://www.nlm.nih.gov/>
2. Государственная научно-педагогическая библиотека Украины им. В.О. Сухомлинского – <http://www.dnpb.gov.ua/>
3. Население Украины. Демографический ежегодник. – Киев : Госкомстат Украины – www.ukrstat.gov.ua
4. Научная библиотека Харьковского национального медицинского университета – <http://libr.knmu.edu.ua/index.php/biblioteki>
5. Национальная библиотека Украины им. В.И. Вернадского – <http://www.nbu.gov.ua/>
6. Национальная научная медицинская библиотека Украины – <http://www.library.gov.ua/>
7. Харьковская государственная научная библиотека им. В.Г. Короленка – <http://korolenko.kharkov.com>

Консультації, прийом відпрацювань пропущених занять на кафедрі проводить черговий викладач:

Понеділок–п'ятниця – з 15.00 до 17.00.

Субота – з 9.00 до 13.00.

Навчальне видання

СОЦІАЛЬНА МЕДИЦИНА, ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я ТА ОСНОВИ ДОКАЗОВОЇ МЕДИЦИНИ

***Методичні вказівки для самостійної роботи студентів
другого (магістерського) рівня вищої освіти,
освітня кваліфікація «Магістр стоматології»,
професійна кваліфікація «Лікар-стоматолог»,
галузь знань 22 «Охорона здоров'я»,
спеціальність 221 «Стоматологія»***

Упорядники

Огнєв Віктор Андрійович
Сокол Костянтин Михайлович
Чухно Інна Анатоліївна
Усенко Світлана Георгіївна
Ковтун Михайло Іванович
Удовиченко Наталія Миколаївна
Белевцова Яна Сергіївна
Черненко Інна Іванівна
Помогайбо Катерина Георгіївна
Дончак Дмитро Юрійович

Відповідальний за випуск Огнєв В. А.

Редактор М. В. Тарасенко
Комп'ютерна верстка О. Ю. Лавриненко

Формат А4. Ум. друк. арк. 3,81. Зам. № 20-33976.

**Редакційно-видавничий відділ
ХНМУ, пр. Науки, 4, м. Харків, 61022
izdatknmurio@gmail.com**

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавництв,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції серії ДК № 3242 від 18.07.2008 р.